

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. generała broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERYI

W UZYTEKU
SŁUŻBOWYM

~~TAJNE~~

Egz. Nr 1

plk. dypl. mgr Roman WELC

ARTYLERYJSKIE ZABEZPIECZENIE NATARCIA PUŁKU

(pz, pcz)

(Skrypt)

(51)

039169
BIBLIOTEKA SZCZEGÓLNA
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
039169

WARSZAWA

LISTOPAD

1968

213
64-3
N
64
3
1/10

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni K. Sierczemskiego

KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERYI

OWOZU
SLUZBOWEGO

PAK E

Fgz. Nr 1

plk dupl. mgr Roman WELC

ARTYLERYJSKIE ZABEZPIECZENIE NATARCIA PULKU

(pz, pcz)

(Skrypt)

51

039169

BIBLIOTEKI SZKOŁY WYŻSZEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Sierczemskiego

039169

WARSZAWA

LISTOPAD

1968

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH
I ARTYLERII

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY TAKTYKI
WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII

płk prof. J. STACHOWSKI

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

TAJNE

Egz.nr 1

9 mekl. pt 12657
R

płk dypl. mgr Roman WELC

ARTYLERYJSKIE ZABEZPIECZENIE NATARCIA PUŁKU /pz,pcz/

/Skrypt/

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

~~039169~~

WARSZAWA

Listopad

1968 r.

W S T P
=====

Pułk zmechanizowany /pcz/ może rozpoczynać natarcie z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, z rejonu wyjściowego położonego w głębi, lub wprost z marszu. Współczesne natarcie może być prowadzone w warunkach użycia broni masowego rażenia lub przy stałym zagrożeniu jej użyciem przez przeciwnika. Powyższe wywołuje konieczność stosowania przedsięwzięć mających na celu zmniejszenie skutków ewentualnego uderzenia bronią masowego rażenia, np. rozśrodkowanie wojsk, stosowanie manewru, umiejętne wykorzystanie właściwości ochronnych terenu.

Pułk zmechanizowany /pcz/ w toku natarcia może przełamywać obronę nieprzyjaciela na określonym odcinku wspólnie z sąsiadami lub samodzielnie.

W warunkach użycia broni masowego rażenia poszczególne pułki w dywizji, a niekiedy i bataliony w pułkach mogą nacierać na oddzielnych kierunkach i przełamywać /pokonywać/ obronę nieprzyjaciela samodzielnie.

W natarciu bez użycia broni masowego rażenia poszczególne oddziały dywizji będą przełamywały obronę nieprzyjaciela na wspólnym odcinku a rozwijały działania na oddzielnych kierunkach. W niektórych wypadkach wynikłych ze specyficznego ukształtowania terenu czy zarysu frontu, pułk w natarciu bez użycia broni masowego rażenia może samodzielnie przełamywać obronę nieprzyjaciela.

W natarciu ważną rolę spełnia ogień jako główny czynnik rażenia nieprzyjaciela i wyzwolenia ruchu oraz manewru wojsk.

Najsilniejszym środkiem ogniowym jest broń jądrowa, którą używa się niespodziewanie, masowo i zwykle na głównym kierunku natarcia do wykonania najważniejszych zadań ogniowych. Zasadniczym środkiem przeniesienia broni jądrowej na pole walki są rakiety i samoloty.

Pułk zmechanizowany /pcz/ nie dysponuje wojskami raketowymi i lotnictwem a jedynie może wykorzystywać skutki ich działania na kierunku swojego natarcia.

Główną siłą ogniową jaką może dysponować dowódca pułku jest artyleria. Artyleria jest zasadniczym środkiem zwalczania nieprzyjaciela znajdującego się w bezpośredniej styczności z pododdziałami pułku, działającego zarówno na kierunkach użycia broni masowego rażenia, jak i na kierunkach, gdzie broń ta nie jest stosowana.

1. ZADANIA ARTYLERII PUŁKU W NATARCIU

Zakres zadań artylerii pułku w natarciu zależy od wielu czynników, z których najważniejszymi są: siły nieprzyjaciela znajdujące się w pasie natarcia pułku i charakter jego obrony; ilość uderzeń broni jądrowej i lotnictwa wykonywanych na kierunku natarcia pułku; ilości artylerii szczebla nadrzędnego i wykonywane przez nią zadania w pasie natarcia pułku; warunki w jakich pułk przechodzi do natarcia.

Zasadniczym zadaniem artylerii pułku w natarciu jest zwalczanie celów znajdujących się bezpośrednio przed nacierającymi pododdziałami i na ich skrzydłach oraz moździerzy nieprzyjaciela. Ponadto artyleria pułku może na rozkaz przełożonego brać udział w zwalczaniu taktycznych środków napadu jądrowego i artylerii przeciwnika.

W całokształcie działalności artylerii pułku w natarciu można wydzielić:

- a/ zadania w okresie organizacji natarcia;
- b/ zadania w ogniowym przygotowaniu natarcia;
- c/ zadania w ogniowym wsparciu natarcia.

a/ Zadania w okresie organizacji natarcia

W okresie organizacji natarcia artyleria pułku we współdziałaniu z innymi środkami wykonuje następujące zadania:

- osłania przegrupowanie i zajmowanie podstaw wyjściowych do natarcia przez pododdziały pierwszego rzutu pułku;
- wzbrania i dezorganizuje prace nad organizacją obrony przez nieprzyjaciela;
- wspiera działanie własnych pododdziałów rozpoznawczych;
- wzbrania działania pododdziałów rozpoznawczych nieprzyjaciela;

- bierze udział w przeciwdziałaniu wykonania kontrprzygotowania przez nieprzyjaciela;
- wspiera walkę własnych pododdziałów odpierających ewentualny atak nieprzyjaciela wykonywanego w ślad za kontrprzygotowaniem.

Wykonanie powyższych zadań w okresie organizacji natarcia ma na celu stworzenie sprzyjających warunków do rozpoczęcia działań zaczepnych przez pododdziały pułku.

W okresie organizacji działań, wszystkie wyszczególnione wyżej zadania artylerii, mogą być wykonywane w warunkach bezpośredniej styczności nacierającego pułku z nieprzyjacielem. W natarciu z podstaw wyjściowych położonych w głębi, zadania ogniowe charakterystyczne dla okresu organizacji działań będą wykonywane przez artylerię oddziałów będących w obronie. W natarciu bezpośrednio z marszu nie będzie warunków na wykonywanie zadań ogniowych specyficznych dla okresu przygotowawczego działań zaczepnych.

b/ Zadania w ogniowym przygotowaniu natarcia /szkic - zał.1/

Ogniowe przygotowanie natarcia ma na celu skuteczne obezwładnienie obrony nieprzyjaciela na kierunku działania /odejńku przekłamania/ i jego skrzydłach dla wywalczenia przewagi ogniowej oraz stworzenia warunków powodzenia ataku i rozwijania natarcia przez bataliony pierwszego rzutu pułku.

Układ i czas ogniowego przygotowania natarcia w zasadzie jest ustalany na szczeblu dywizji. W niektórych wypadkach gdy pułk działa na samodzielny kierunek, lub gdy dysponuje się małą ilością czasu na organizację działań, układ i czas trwania OPN może być ustalony na szczeblu pułku. Dowódca pułku we wszystkich wypadkach konkretyzuje jakie cele należy zwalczać i jaki osiągnąć rezultat.

W ogniowym przygotowaniu natarcia artyleria pułku może wykonywać następujące zadania:

- obezwładnienie sił żywych i środków ogniowych w punktach oporu kompanii pierwszego rzutu batalionów nieprzyjaciela;
- zwalczanie ogniem pośrednim pojedynczych środków ogni-

- wych i innych celów rozmieszczonych poza punktami oporu w ugrupowaniu kompanii pierwszego rzutu nieprzyjaciela;
- niszczenie ogniem na wprost środków ogniowych nieprzyjaciela rozmieszczonych na rubieży styczności wojsk;
 - zwalczanie moździerzy i PPK;
 - udział w zwalczaniu artylerii, stanowisk dowodzenia, węzłów łączności nieprzyjaciela.

W warunkach braku bezpośredniej styczności wojsk własnych z broniącym się nieprzyjacielem /najczęściej w natarciu z marszu/ i wykonywania uderzeń jądrowych na przednią rubież obrony nieprzyjaciela, może nie zachodzić potrzeba organizowania i wykonywania ogniowego przygotowania natarcia siłami pułku. W tych warunkach artyleria pułku rozpocznie bezpośrednio wsparcie natarcia zwalczając ocalałe cele.

W natarciu z marszu, w wypadku gdy na kierunku działania pułku nie zostanie użyta broń jądrowa, zachodzi konieczność wykonania ogniowego przygotowania natarcia w postaci silnej, krótkotrwałej nawały ogniowej wykonanej przez artylerię rozwiniętą na większych odległościach niż normalnie lub ze skrzydeł.

W wypadku posiadania małej ilości artylerii i braku możliwości wykonania przez nią wszystkich zadań w ogniowym przygotowaniu natarcia mogą być wykorzystane czołgi do strzelania z zakrytych stanowisk ogniowych.

c/ Zadania w ogniowym wsparciu natarcia

/szkic - załącznik nr 2/

Ogniowe wsparcie natarcia polega na kolejnym zwalczaniu obiektów nieprzyjaciela w całej głębokości wykonywanego zadania przed podejściem do nich nacierających pododdziałów w celu zapewnienia nieprzerwanego ruchu naprzód i wykonania postawionych im zadań.

W okresie ogniowego wsparcia natarcia artyleria pułku może:

- wspierać atak pododdziałów pułku przełamujących /pokonujących/ przednią rubież głównej pozycji bojowej, pojedynczymi /kolejnymi/ ześrodkowaniami ognia lub ogniem z obserwacji

- poszczególnej baterii /plutonów/;
- stwarzać warunki przełamania /pokónania/ kolejnych rubieży oporu w głębi obrony nieprzyjaciela poprzez obezwładnianie punktów oporu przeciwnika na kierunkach natarcia pododdziałów i ciągłe towarzyszenie im ogniem;
 - zwalczać moździerze i brać udział w zwalczaniu artylerii i środków napału jądrowego nieprzyjaciela;
 - wspierać walkę pododdziałów pułku odpierających kontrataki odwołów nieprzyjaciela i brać udział w odparciu kontrataku /przeciwuderzenia/ odwołów wyższego szczebla;
 - wspierać wprowadzane do walki drugie rzuty batalionów i pułku oraz brać udział we wsparciu wprowadzonego do walki drugiego rzutu /odwołu/ dywizji;
 - brać udział w osłonie przelotu i lądowania oraz wspieraniu walki taktycznego desantu powietrznego;
 - wspierać pododdziały wykonujące pościg za wycofującym się nieprzyjacielem;
 - osłaniać ogniem skrzydła i styki pododdziałów pułku;
 - przygotowywać warunki i wspierać forsowanie z marszu przeszkód wodnych przez pododdziały pułku;
 - osłaniać ogniem opanowane przez pododdziały pułku rubieże i obiekty.

Oprócz tego artyleria pułku w natarciu może: oświetlać pole walki w działaniach nocnych; zapiecać pożary w rejonie obrony nieprzyjaciela w celu oświetlenia terenu lub utrudnienia działań przeciwnikowi; zadymiać poddyncze obiekty lub stwarzać zasłony dymne w celu zamaskowania działań własnych wojsk lub wzbronienia obserwacji nieprzyjacielowi.

2. WZMOCNIENIE PUŁKU ARTYLERIA

Wzmocnienie pułku pododdziałami artylerii określa dowódca dywizji. Wielkość wzmocnienia pułku pododdziałami artylerii w natarciu zależy przede wszystkim od: roli i zadania pułku w ugrupowaniu dywizji; ilości posiadanej artylerii w pułku i w dywizji; ilości wykonywanych uderzeń jądrowych na kierunku natarcia pułku.

Pułk nacierający na kierunku głównego uderzenia dywizji może w przeciętnych warunkach otrzymać jeden, a nie-

kiiedy dwa dywizjony artylerii do ognia pośredniego lub pułk artylerii bez dywizjonu.

Pułk działający na pomocniczym kierunku może być wzmocniony jednym dywizjonem do ognia pośredniego lub nacierać bez środków wzmocnienia.

Pułk działający jako OW i działający w oderwaniu sił głównych dywizji może otrzymać jeden-dwa dywizjony artylerii /w tym jeden dywizjon artylerii ciężkiej/ lub pułk artylerii bez jednego dywizjonu haubic oraz w niektórych wypadkach dywizjon przeciwpancerny dywizji.

Pułk będący w drugim rzucie dywizji z chwilą wejścia do walki może otrzymać jeden dywizjon artylerii w wyniku zmiany podporządkowania /z pułku pierwszego rzutu lub wychodzącego z walki/ lub w dyspozycji dowódcy dywizji.

Ponadto pułk pierwszego rzutu dywizji może otrzymać pododdziały artylerii wsparcia /z oddziałów broniących się na kierunku natarcia pułku lub z drugich rzutów/ i prawie zawsze korzystać ze wsparcia artylerii dyspozycyjnej dowódcy dywizji. Często w wypadkach posiadania małej ilości artylerii w charakterze środków wsparcia mogą być wykorzystane pododdziały czołgów wykonujące zadania ognia na wprost /najczęstszy sposób wykorzystania/ lub ogniem pośrednim.

Ilość artylerii /czołgów/ wsparcia, jaką pułk może otrzymać zależy od konkretnej sytuacji. Ogólnie biorąc, artyleria organiczna, przydzielona i wsparcia powinna zapewnić pułkowi wykonanie wszystkich zadań w ogniowym przygotowaniu natarcia, nakazanych przez dowódcę dywizji.

Pododdziały artylerii /czołgów/ wsparcia są podporządkowywane pułkowi na okres ogniowego przygotowania natarcia i niekiedy na początkową fazę ogniowego wsparcia natarcia. Czas zakończenia działalności ogniowej artylerii /czołgów/ wsparcia na korzyść pułku może być ograniczony opaniem określonej rubieży terenowej lub rubieży największej donośności sprzętu. Każdorazowo działalność artylerii /czołgów/ wsparcia na korzyść pułku jest ograniczona określonym zużyciem amunicji złożonej na stanowiskach ogniowych w ramach zapasów doraźnych.

Pododdziały artylerii /czołgów/ wsparcia z zasady nie wykonują przesunięć stanowisk ogniowych, a tylko w określonych warunkach mogą być przesuwane punkty obserwacyjne.

Artyleria /czołgi/ wsparcia, pochodząca z drugich rzutów po wykonaniu zadań ogniowych na korzyść wspieranego pułku powinna posiadać pełne zapasy ruchome amunicji.

Pułk zmechanizowany z reguły nie otrzymuje wzmocnienia środkami przeciwpancernymi. Wyjątek stanowi pułk zmechanizowany działający jako OW, względnie odpierający kontakta lub przeciwuderzenie, który na ten okres może mieć podporządkowany odwód przeciwpancerny dywizji. Pułk czołgów nie otrzymuje wzmocnienia artylerią przeciwpancerną.

Pułk nacierający na głównym kierunku uderzenia dywizji może otrzymać 2-4 wyloty śmigłowca i pluton rozpoznania dźwiękowego. W wypadku podporządkowania pułkowi części pułku artylerii /wraz ze sztabem/ wówczas można dysponować plutonem topograficznym z baterii dowodzenia. W wyjątkowych wypadkach gdy pułkowi przydziela się dywizjon z ABAA/ może on otrzymać jedną stację radiolokacyjną SNAR-2. W wypadku gdy pułk nie otrzymuje artylerii wzmocnienia z zasady nie otrzymuje również wzmocnienia środkami rozpoznania artyleryjskiego.

3. PODZIAŁ ARTYLERII W PUŁKU

Podział artylerii między poszczególne pododdziały pułku w natarciu ma na celu skupienie jej wysiłku ogniowego na poszczególnych kierunkach działania. Jest on dokonywany według następujących zasad:

- pododdziały artylerii o mniejszej donośności i sile ognia przydziela się bezpośrednio dowódcom batalionów /kompanii/, zaś dysponujące większą donośnością i siłą ognia pozostawia się w dyspozycji dowódcy pułku;
- większą ilość pododdziałów artylerii i rozpoznania artyleryjskiego skupia się na kierunku głównego uderzenia, a środki przeciwpancerne na kierunku zagrożenia pancernego;

- w pierwszej kolejności należy zaspokoić potrzeby batalionów /kompanii/ pierwszego rzutu, a w następnej kolejności potrzeby szczebla pułkowego /dyspozycja/ oraz batalionu /kompanii/ drugiego rzutu pułku;
- podział artylerii powinien uwzględniać przeznaczenie sprzętu, dotychczasowy podział i położenie, warunki terenowe, dowodzenia i zaopatrzenia w toku natarcia.

Ze względu, że większość zadań ogniowych w toku natarcia będzie wykonywana ogniem obserwowanym poszczególnych baterii /plutonów/ wymagana jest bezpośrednia styczność osobista dowódców-wykonawców ognia z dowódcami wspieranych pododdziałów. Nie powinno to jednak utrudniać, w miarę potrzeby, scentralizowanego dowodzenia i kierowania ogniem artylerii. Powyższe również należy uwzględniać przy podziale artylerii pułku.

Podział artylerii organicznej i wzmocnienia /przydzielonej i wsparcia/ w pułku zmechanizowanym może być następujący:

- 1d2
- gdy pułkowi przydzielono pułk artylerii bez jednego dywizjonu - może pozostawić on w dyspozycji dowódcy pułku z tym, że po jednej baterii z każdego dywizjonu należy wydzielić do wsparcia pierwszorzutowych batalionów. W tym wypadku organiczną baterię haubic 122 mm pułku można przydzielić do batalionu nacierającego na głównym kierunku ale nie należy rezygnować z jej ognia na korzyść pułku w określonych etapach walki. W wypadku posiadania małej ilości czasu na organizację działań artylerii lub natarcia pododdziałów pułku na oddzielnych kierunkach: jeden dywizjon wydzielić do wsparcia działań batalionu na głównym kierunku; organiczną baterię haubic można przydzielić batalionowi na pomocniczym kierunku; a w dyspozycji dowódcy pułku pozostawić pułk artylerii bez dwóch dywizjonów.
 - W wypadku przydzielenia pułkowi dwóch dywizjonów z różnych jednostek artylerii i niecelowości /ewentualnie niemożności/ organizowania pułkowej grupy artylerii, jeden dywizjon może być przydzielony batalionowi na głównym kierunku natarcia a drugi może pozostać w dyspozycji dowódcy pułku. Organiczną baterię haubic należy przydzielić batalionowi na pomocniczym kierunku.

- W wypadku przydzielenia pułkowi tylko jednego dywizjonu artylerii z reguły należy pozostawić go w dyspozycji dowódcy pułku, wydzielając jednocześnie po jednej baterii do wsparcia batalionów pierwszego rzutu, lub tylko jedną baterię do wsparcia batalionu na pomocniczym kierunku. W tym wypadku organiczną baterię haubic należy podporządkować batalionowi na głównym kierunku.
- W wypadku gdy pułkowi nie przydzielono artylerii, pułkowa bateria haubic z zasady pozostaje w dyspozycji dowódcy pułku.

Pododdziały artylerii /czołgów/ wsparcia, strzelające z zakrytych stanowisk ogniowych w okresie ogniowego przygotowania natarcia i początkowym okresie ogniowego wsparcia natarcia można pozostawić w dyspozycji dowódcy pułku lub częściowo podporządkować batalionom pierwszego rzutu. Natomiast pododdziały artylerii /czołgów/ wsparcia działające na korzyść pułku tylko w ogniowym przygotowaniu z reguły wykorzystuje się scentralizowane na szczeblu pułku.

Bateria przeciwpancerna może stanowić odwód przeciwpancerny pułku lub wchodzić w jego skład. W niektórych wypadkach bateria przeciwpancerna może być przydzielona oddziałowi wydzielonemu względnie batalionowi odpierającemu kontratak nieprzyjaciela.

Artylerię batalionów /organiczną i przydzieloną/ wykorzystuje się zgodnie z decyzją dowódców batalionów.

Plutony moździerzy 82 mm zostają zazwyczaj podporządkowane kompaniom pierwszego rzutu batalionu.

Pluton moździerzy 120 mm wykorzystuje się w zależności od ilości artylerii podporządkowanej batalionowi. Gdy batalion nie otrzyma artylerii przydzielonej ani wsparcia, to pluton moździerzy 120 mm z zasady pozostaje w dyspozycji dowódcy batalionu. W wypadku wzmocnienia batalionu artylerią przydzieloną /wsparcia/ pluton moździerzy 120 mm może być podporządkowany kompanii pierwszego rzutu na głównym kierunku. Z chwilą wejścia do walki kompanii drugiego rzutu, batalionu, pluton moździerzy 120 mm w ramach zmiany podporządkowania, z zasady zostaje jej przydzielony. Artyleria

przydzielona do batalionu w części może być wydzielona do wsparcia kompanii na głównym kierunku działania, a część pozostawać w dyspozycji dowódcy batalionu. Gdy batalion dysponuje artylerią wsparcia, pozostaje ona zawsze w całości w dyspozycji dowódcy batalionu.

Pluton przeciwpancerny działa z zasady w całości i pozostaje w dyspozycji dowódcy batalionu. W wypadku gdy batalion otrzyma artylerię przeciwpancerną przydzieloną lub wsparcia, pozostaje ona w dyspozycji dowódcy batalionu, a organiczny pluton przeciwpancerny przydziela się w całości kompanii nacierającej na kierunku zagrożenia pancernego.

Pułk czołgów nie posiada artylerii organicznej a jedynie może otrzymać artylerię wzmocnienia /przydzieloną i wsparcia/ do ognia pośredniego. Gdy pułk czołgów otrzyma dwa dywizjony z różnych jednostek lub pułk artylerii bez dywizjonu, całość artylerii pozostaje w dyspozycji dowódcy pułku a niektóre baterie wydziela się do wsparcia kompanii czołgów pierwszego rzutu. W wypadku przydzielenia pułkowi czołgów jednego dywizjonu artylerii z zasady pozostaje on w dyspozycji dowódcy pułku a 1-2 baterie można wykorzystać do wsparcia kompanii czołgów pierwszego rzutu. Ilość baterii artylerii wydzielona do bezpośredniego wsparcia kompanii czołgów działających w pierwszym rzucie zależy od liczby posiadanych ruchomych punktów obserwacyjnych. Wykorzystanie artylerii wsparcia w pułkach czołgów jest podobne jak w pułkach zmechanizowanych.

Użycie środków rozpoznania artyleryjskiego jest uzależnione od ilości dywizjonów artylerii wzmocnienia /przydzielonej i wsparcia/ oraz ich przeznaczenia. Ogólnie należy stwierdzić, że środki rozpoznania, które przybyły w pododdziałach artylerii przydzielonej /wsparcia/ wykorzystuje się w ramach tych pododdziałów. W wypadku przydzielenia pułkowi tylko jednego dywizjonu, wszystkie przydzielone środki rozpoznania artyleryjskiego wykorzystuje się scentralizowanie. Gdy pułkowi przydzielono dwa dywizjony, to: stację radiolokacyjną SNAR-2 wykorzystuje się w dywizjonie, z którym ona przybyła; pluton rozpoznania dźwiękowego i pluton /drużyna/ topograficzny wykorzystuje się centralnie; wyloty śmigłowców wykorzystuje się w sposób scentralizowany lub wydziela się

częściowo /po 1-2 wyloty/ dla potrzeb poszczególnych dywizjonów.

4. UGRUPOWANIE BOJOWE ARTYLERII PUŁKU

/szkic - załącznik nr 3/

W składzie ugrupowania bojowego pułku zmechanizowanego znajduje się: artyleria batalionów, pułkowa grupa artylerii lub artyleria dyspozycyjna dowódcy pułku i odwód przeciwpancerny pułku.

Artyleria batalionów wchodzi w skład ugrupowania bojowego batalionów.

Pułkowa grupa artylerii lub artyleria dyspozycyjna i odwód przeciwpancerny są odrębnymi artyleryjskimi elementami ugrupowania bojowego pułku.

W pułku czołgów elementem artyleryjskim ugrupowania bojowego jest jedynie pułkowa grupa artylerii lub artyleria dyspozycyjna dowódcy pułku.

Ugrupowanie bojowe artylerii pułku na podstawach wyjściowych /rubieży rozwinięcia/ do natarcia powinno zapewnić:

- wykonanie wszystkich stojących przed artylerią zadań w okresie ogniowego przygotowania natarcia i początkowej fazie ogniowego wsparcia natarcia;
- wykluczenie zbytniego skupienia pododdziałów artylerii, co może spowodować duże straty od jednego wybuchu jądrowego nieprzyjaciela;
- możliwość artylerii wsparcia działania na korzyść pododdziałów pułku na jak największą głębokość;
- najwłaściwsze wykorzystanie warunków terenowych;
- ciągłość i elastyczność dowodzenia i kierowania ogniem;
- współdziałanie pododdziałów artylerii w czasie wykonywania zadań.

Na podstawach wyjściowych do natarcia rozwija się artylerię pułku w celu wykonania zadań w okresie ogniowego przygotowania natarcia i ogniowego wsparcia natarcia podczas przełamывania czołowej rubieży obrony nieprzyjaciela. Ilość rozwijanej artylerii pułku do wykonania powyższych

zadań, zależy od warunków organizacji natarcia i potrzeb pola walki. W natarciu z podstaw wyjściowych położonych w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, rozwija się całość artylerii pułku z wyjątkiem artylerii batalionu drugiego rzutu. W natarciu z podstaw wyjściowych położonych w głębi rozwija się wszystkie pododdziały artylerii wzmocnienia, a w pułku zmechanizowanym również organiczną baterię haubic 122 mm, a w miarę potrzeby baterię przeciwpancerną /odwód przeciwpancerny/ i kompanię czołgów przewidzianą do wzmocnienia drugiego rzutu pułku. W natarciu z marszu poszczególne pododdziały artylerii pułku rozwijają się w miarę podejścia do rubieży /obiektu/ ataku na odległość zasięgu ognia. W tych warunkach rozwijanie artylerii pułku następuje stopniowo - jak w boju spotkaniowym.

Artyleria batalionów jest ugrupowywana na podstawach wyjściowych do natarcia zgodnie z decyzją dowódcy batalionu. Pułkową grupę artylerii lub artylerię dyspozycyjną dowódcy pułku i odwód przeciwpancerny pułku ugrupowuje się zgodnie z decyzją dowódcy pułku lub wytycznymi dowódcy artylerii dywizji.

a/ Ugrupowanie artylerii batalionów

Plutony moździerzy 82 mm rozmieszcza się na stanowiskach ogniowych w ugrupowaniu wspieranych kompanii lub bezpośrednio za ich ugrupowaniem /0,5 - 1,5 km od czołowej rubieży punktów oporu/. Punkty obserwacyjne dowódców plutonów wybiera się przy punktach obserwacyjnych dowódców wspieranych kompanii lub ich pobliżu.

Pluton moździerzy 120 mm ugrupowuje się na stanowisku ogniowym, na kierunku głównego uderzenia batalionu, względnie bezpośrednio za ugrupowaniem wspieranej kompanii /1-2 km od przedniego skraju obrony nieprzyjaciela/. Punkt obserwacyjny dowódcy plutonu należy rozmieścić przy punkcie obserwacyjnym dowódcy wspieranej kompanii, lub na kierunku której działa.

Pluton przeciwpancerny batalionu wyposażony w PPK przencósne i granatniki SPG-9 rozmieszcza się bezpośrednio na stanowiskach ogniowych do strzelania na wprost w ugrupowaniu kompanii pierwszego rzutu. Środki transportu przeciw-

pancernych zestawów przenośnych /PPK, SPG-9/ z zapasem amunicji należy rozmieszczać w pobliżu stanowisk ogniowych w miejscu ukrytym przed naziemną i powietrzną obserwacją nieprzyjaciela. Odległości i odstępy między zestawami przenośnymi PPK powinny wynosić 100 - 150 m. Pluton przeciwpancerny batalionu rozwija się na froncie 200 - 250 m.

b/ Ugrupowanie artylerii dyspozycyjnej pułku

Stanowisko ogniowe baterii haubic 122 mm może znajdować się na kierunku głównego uderzenia pułku względnie na kierunku batalionu, któremu została podporządkowana /przydzielona/ w odległości 1-3 km od przedniego skraju obrony nieprzyjaciela /między pierwszym a drugim rzutem pułku/. Punkt obserwacyjny baterii może być rozmieszczony przy dowódcy batalionu, któremu została przydzielona lub na kierunku którego działa.

Stanowiska ogniowe dywizjonów artylerii dyspozycyjnej /przydzielonej i wsparcia/ wybiera się możliwie na kierunku głównego uderzenia w pasie natarcia pułku. Artylerię wsparcia ugrupowujemy najbliżej przedniego skraju, gdyż ona najdłużej działa z danych stanowisk ogniowych. Pododdziały artylerii przydzielonej ugrupowujemy za pododdziałami wsparcia gdyż one w początkowej fazie ogniowego wsparcia natarcia zmieniają stanowiska ogniowe.

Odległość stanowisk ogniowych pododdziałów artylerii wzmocnienia może wynosić dla haubic 122 mm: 1-3 km, haubic-
armat 152 mm i armat 122 mm oraz wyrzutni BM-14: 2-4 km, a dla pododdziałów czołgów strzelających ogniem pośrednim: 4-5 km /a niekiedy i dalej/ od przedniego skraju obrony nieprzyjaciela.

Punkty obserwacyjne dla artylerii wzmocnienia wyznaczają się w ugrupowaniu pierwszorzutowych batalionów /kompanii/ i między nimi. Celem jest wybieranie punktów obserwacyjnych artylerii przy dowódcach pierwszorzutowych pododdziałów pułku. Niektóre pododdziały artylerii wsparcia /np. pododdziały ze składu odwodu przeciwpancernego dywizji i pododdziały czołgów strzelających ogniem pośrednim itd./ nie rozwijają własnych punktów obserwacyjnych.

Stanowiska dowodzenia artylerii dyspozycyjnej mogą być rozwinięte przy sztabie pułku, w rejonie stanowisk ogniowych lub za rubieżą punktów obserwacyjnych.

Odstępy między sąsiednimi stanowiskami ogniowymi baterii artylerii i kompanii czołgów strzelającymi ogniem pośrednim nie powinny być mniejsze niż 2 km a między stanowiskami ogniowymi dywizjonów - 2-3 km. Większe skupienie stanowisk ogniowych stwarza niebezpieczeństwo poniesienia dużych strat przez artylerię i czołgi strzelające z zakrytych stanowisk ogniowych od ewentualnych uderzeń jądrowych nieprzyjaciela.

Odwód przeciwpancerny pułku w okresie organizacji natarcia z podstaw wyjściowych położonych w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, rozmieszcza się w rejonie ześrodkowania. Rejon ten wybiera się między pierwszym a drugim rzutem pułku, w terenie zapewniającym zorganizowania obrony okrężnej i w pobliżu węzła dróg umożliwiającego wykonanie manewru na kierunku zagrożenia pancernego. Odwód przeciwpancerny w sile baterii przeciwpancernej zajmuje rejon ześrodkowania o powierzchni 2 km², a gdy jest on w większym składzie - to wyznaczony rejon ześrodkowania musi być odpowiednio większy.

W rejonie ześrodkowania na podstawach wyjściowych do natarcia, odwód przeciwpancerny jest w stałej gotowości do udziału w osłonie przegrupowujących się pododdziałów pułku oraz w odparciu ewentualnego uderzenia czołgów nieprzyjaciela wykonywanego w ślad za kontrprzygotowaniem na podstawy wyjściowe pułku do natarcia. W związku z powyższym rejon ześrodkowania, rubieże rozwinięcia i drogi manewru odwodu przeciwpancernego przygotowuje się zawczasu /szkic - załącznik nr 4/.

Rubieże rozwinięcia odwodu przeciwpancernego wyznacza się na kierunkach zagrożenia pancernego w powiązaniu z ugrupowaniem pododdziałów pułku na podstawach wyjściowych do natarcia.

W natarciu z podstaw wyjściowych położonych w głębi nie wyznacza się dla odwodu przeciwpancernego rejonu ześrodkowania i rubieży rozwinięcia dla osłony podstaw wyjściowych pułku.

W natarciu z podstaw wyjściowych położonych w bezpośredniej styczności /rzadziej w natarciu z podejścia/ odwód przeciwpancerny pułku może być użyty do wykonania zadań ogniem bezpośrednim w ogniowym przygotowaniu natarcia. Dla wykonania tego zadania odwodowi przeciwpancernemu wyznacza się rubież stanowisk ogniowych do strzelania na wprost a bezpośrednio za nią stanowiska wyczekiwania dla baterii PPK.

W celu wykonania określonych zadań w toku działań zaczepnych, odwodowi przeciwpancernemu wydziela się kierunek działania /zazwyczaj na skrzydle o największym zagrożeniu pancernym/, pośrednie rejony ześrodkowania i przewidywane rubieże rozwinięcia /szkic - załącznik nr 4/.

Odwód przeciwpancerny pułku w sile organicznej baterii przeciwpancernej może zająć rubież rozwinięcia o szerokości do 2 km /szkic - załącznik nr 5 i 6/.

Pododdziały rozpoznania artyleryjskiego należy ugrupowywać w terenie uwzględniając: właściwości techniczne sprzętu, warunki terenowe, sytuację taktyczną, zadania rozpoznania i zapewnienie możliwości szybkiego przesunięcia /patrz - skrypt "Charakterystyka środków rozpoznania artyleryjskiego w pułku" - autor ppłk dr Norbert CZEPAN.

5. ORGANIZACJA I PLANOWANIE DZIAŁAŃ ARTYLERII PUŁKU W NATARCIU

W organizacji i planowaniu działań oraz działaniu artylerii pułku należy wyróżnić:

- zagadnienia koncepcyjne dotyczące użycia i działania oraz dowodzenia artylerią;
- zagadnienia związane bezpośrednio z technicznym przygotowaniem ognia oraz dowodzeniem i kierowaniem ogniem w toku działań.

Bezpośrednim organizatorem działań artylerii pułku zmechanizowanego jest szef artylerii pułku, który opracowuje zagadnienia sposobu użycia i działania oraz dowodzenia artylerią pułku. Ponadto szef artylerii pułku jest odpowiedzialny za techniczne przygotowanie ognia, dowodzenie i kierowanie ogniem baterii haubic 122 mm i baterii przeciw-

pancernej. Opracowania zagadnień koncepcyjnych użycia i działania artylerii szer artylerii może dokonywać przy współudziale dowódcy i sztabu artylerii wzmocnienia /PGA/. Dowódca artylerii wzmocnienia /PGA/ jest odpowiedzialny za organizację bezpośredniego dowodzenia i kierowania ogniem, technicznego przygotowania ognia oraz bojowego zabezpieczenia działań podległych /dysponowanych/ pododdziałów artylerii.

W obecnych warunkach powinien on również utrzymywać przy braku styczności osobistej łączność z szefem artylerii pułku.

W pułku czołgów bezpośrednim organizatorem działań bojowych artylerii jest dowódca artylerii przydzielonej /wsparcia/.

Podstawowymi czynnikami, będącymi podstawą organizacji działania artylerii pułku w natarciu są:

- zadania artylerii pułku i wytyczne dowódcy artylerii dywizji;
- zadania pułku;
- zamiar dowódcy pułku i jego wytyczne odnośnie działań artylerii;
- aktualne dane o nieprzyjacielu, stanie i położeniu artylerii oraz pododdziałów pułku.

Zadania bojowe artylerii pułku i wytyczne dowódcy artylerii dywizji mogą zawierać następujące dane:

- wzmocnienie pułku pododdziałami artylerii;
- skład PGA /jeżeli się ją tworzy/ i kto jest jej dowódcą;
- termin i miejsce przybycia artylerii przydzielonej oraz termin miejsca przejęcia pododdziałów wsparcia;
- rejony zastrzeżone dla pododdziałów artylerii dyspozycyjnej dywizji działającej na kierunku natarcia pułku, a w miarę potrzeby rejony stanowisk ogniowych dywizjonów artylerii wzmocnienia pułku;
- rubież rozwinęcia /ew. rejony ześrodkowania i drogi manewru/ odwodu przeciwpancernej dywizji w pasie natarcia pułku;
- wytyczne dotyczące wprowadzenia /przegrupowania/ i rozwinięcia pododdziałów artylerii;
- wyciąg z planu działań bojowych dzt i artylerii dywizji /czas i układ ogniowego przygotowania natarcia, zadania dzt i artylerii dywizji wykonywane na korzyść pułku, zadania

ogniowe artylerii pułku, gęstość i obezwładnienia poszczególnych rodzajów celów/;

- zużycie amunicji dla artylerii pułku według okresów jej działania;
- wielkość zapasów doraźnych amunicji oraz czas i miejsce ich dowozu;
- wytyczne do kierowania ogniem i planowania przesunięć artylerii oraz dotyczące organizacji współdziałania między pododdziałami artylerii;
- inne niezbędne dane.

Zasadnicze przedsięwzięcia wykonywane w zakresie organizacji działań artylerii pułku w natarciu:

- opracowanie i złożenie propozycji użycia artylerii;
- organizacja wprowadzenia /przegrupowania/ i rozwinięcia artylerii;
- planowanie rozpoznania artyleryjskiego;
- planowanie ognia i manewru artylerii /w tym i strzelającej na wprost/ oraz działania odwodu przeciwpancernego;
- przygotowanie meteorologiczne, balistyczne i techniczne;
- organizacja łączności i dowodzenia;
- organizacja zaopatrzenia artyleryjskiego;
- postawienie zadań pododdziałom oraz wydanie niezbędnych wytycznych;
- kontrola i pomoc w pododdziałach artylerii.

a/ Wypracowanie i złożenie propozycji użycia artylerii pułku

Zakres i treść propozycji użycia artylerii wypracowywanych przez szefa artylerii pułku zmechanizowanego /dowódcę artylerii wzmocnienia w pułku czołgów/ zależą od warunków w jakich przygotowuje się natarcie, a przede wszystkim od ilości czasu posiadanego na jego organizację. Przygotowanie propozycji użycia artylerii nie może opóźnić osiągnięcia przez nią gotowości do działań. W związku z powyższym praca szefa /dowódcy/ artylerii w zakresie organizacji działań artylerii musi przebiegać równolegle z czynnościami organizacyjnymi i przygotowawczymi w pododdziałach.

Po otrzymaniu zadań artylerii w natarciu, nawet przy braku innych danych będących podstawą organizacji działań

artylerii, szef /dowódca/ artylerii pułku powinien natychmiast przeanalizować zadanie, skalkulować czas, wydać zarządzenia przygotowawcze dla pododdziałów, dokonać podziału czynności przy opracowaniu propozycji, ocenić położenie, określić niezbędne wnioski i przygotować się do złożenia propozycji użycia artylerii pułku.

W wyniku analizy zadania szef /dowódca/ artylerii pułku powinien uzmysłwić sobie zakres zadań spoczywających na artylerii pułku oraz ustalić co należy zrobić i w jakiej kolejności, aby wszystkie pododdziały artylerii osiągnęły gotowość do działań w nakazanym terminie.

Kalkulując czas szef /dowódca/ artylerii pułku powinien określić terminy realizacji poszczególnych przedsięwzięć zarówno na szczeblu pułku jak i w pododdziałach.

Po określeniu zasadniczych wniosków z analizy zadania i kalkulacji czasu, szef /dowódca/ artylerii wydaje pododdziałom artylerii zarządzenia przygotowawcze odnośnie nowych zadań i organizacji bojowego zabezpieczenia działań artylerii. Podaje w nich zagadnienia, które mogą być realizowane natychmiast bez oczekiwania na zamiar /decyzję/ dowódcy pułku.

Do czasu rozpoczęcia oceny położenia, po określeniu wniosków z analizy zadania i kalkulacji czasu, szef /dowódca/ artylerii powinien być zapoznany z zadaniem pułku i zamiarem walki dowódcy pułku oraz wysłuchać wytycznych dotyczących czynności przez dowódców rodzajów w zakresie organizacji działań.

Oceniając położenie szef /dowódca/ artylerii pułku powinien rozpatrzyć:

- nieprzyjaciela /możliwości, ugrupowanie, wyodrębnienie celów/;
- podległe pododdziały artylerii organicznej, przydzielonej i wsparcia /ilość, położenie, stan i możliwości ogniowe/;
- zaopatrzenie materiałowo-techniczne;
- teren;
- warunki meteorologiczne.

Wnioski z oceny położenia stanowią propozycje użycia artylerii pułku.

Propozycje użycia artylerii pułku w natarciu mogą zawierać:

- zadania wykonywane na korzyść pułku przez drt, artylerię dyspozycyjną dywizji i lotnictwo;
- zadania artylerii pułku nakazane do wykonania przez dowódcę artylerii dywizji;
- proponowane /przewidywane/ dodatkowe zadania dla artylerii pułku w poszczególnych etapach działań, wynikłe z oceny nieprzyjaciela;
- skład bojowy artylerii pułku, aktualny stan i przewidywane zmiany w jej składzie do czasu rozpoczęcia natarcia, możliwości ogniowe /możliwości oddziaływania na określoną ilość celów posiadaną ilością artylerii i dysponowaną amunicją/;
- dotychczasowy i proponowany podział artylerii pułku oraz proponowane zmiany podporządkowania artylerii w toku natarcia, propozycje odnośnie składu odwodu przeciwpancernego i ilości środków wydzielanych do strzelania na wprost w ogniowym przygotowaniu natarcia;
- proponowane ugrupowanie artylerii pułku, jej wprowadzenie /przegrupowanie/ i rozwinięcie na podstawach wyjściowych oraz odnośnie przesunięć artylerii w toku natarcia z uwzględnieniem odwodu przeciwpancernego;
- organizacja dowodzenia i kierowania ogniem artylerii w poszczególnych okresach natarcia;
- propozycje podziału amunicji artyleryjskiej oraz organizacji dowozu amunicji w toku walki;
- możliwe terminy gotowości artylerii pułku;
- prośby.

W wypadku możliwości wykorzystania sztabu artylerii wzmocnienia przez szefa artylerii pułku, na podstawie jego wytycznych, każdy oficer sztabu opracowuje konkretne zagadnienia oceny położenia, a tym samym i propozycje użycia artylerii. Powyższe skraca czas opracowania propozycji, gdyż poszczególne zagadnienia są opracowywane przez grupę oficerów równolegle oraz dowódcą i sztab artylerii wzmocnienia od samego początku są angażowani do prac w zakresie organizacji artylerii.

Do czasu meldowania propozycji szef /dowódca/ artylerii powinien posiadać mapę z położeniem wyjściowym, danymi z oceny nieprzyjaciela, propozycjami ugrupowania artylerii,

zestawieniem sił i środków artylerii pułku, jej możliwości ogniowych, danymi o zaopatrzeniu materiałowo-technicznym, propozycjami organizacji rozpoznania artyleryjskiego, łączności i dowodzenia i innymi zagadnieniami według swego uznania.

Dowódca pułku w zależności od posiadanego czasu może żądać pełnych propozycji użycia artylerii lub zreferowania interesujących go zagadnień, czy odpowiedzi na określone pytania. Bez względu na metodę pracy dowódcy pułku i jego wymagania, szef /dowódca/ artylerii powinien zawsze być gotowy do zameldowania pełnych propozycji użycia artylerii.

Zatwierdzone przez dowódcę pułku propozycje użycia artylerii stanowią podstawę do realizacji pozostałych czynności w zakresie organizacji działań bojowych artylerii oraz wydania kolejnych zarządzeń przygotowawczych.

b/ Organizacja wprowadzenia /przegrupowania/ i rozwinięcia
artylerii

Podstawą do organizacji wprowadzenia /przegrupowania/ i rozwinięcia artylerii pułku są wiadomości o: 1) wzmocnieniu pułku pododdziałami artylerii; 2) aktualnym położeniu pododdziałów pułku, w tym i artylerii; 3) rejonach zastrzeżonych dla drt i artylerii wyższego szczebla; 4) wytycznych dowódcy artylerii dotyczących tego zagadnienia; 5) zamiarze /decyzji/ dowódcy pułku; wniosków z analizy zadania i oceny położenia.

Organizacja wprowadzenia /przegrupowania/ i rozwinięcia artylerii pułku polega na:

- określeniu z mapy rejonów rozwinięcia /stanowisk ogniowych, punktów obserwacyjnych, rejonów ześrodkowania, stanowisk dowodzenia itp/ i dróg manewru;
- podaniu sposobu i kolejności wprowadzenia do rejonów rozwinięcia pododdziałów artylerii, czołgów, rozpoznania artyleryjskiego i sztabów;
- przygotowaniu artyleryjskich grup rozpoznawczych i przeprowadzeniu rekonesansu rejonów rozwinięcia oraz dróg manewru;
- przygotowaniu rejonów rozwinięcia pod względem topograficznym i inżynierskim oraz rozbudowy systemu łączności;

- określeniu czasu wykonania powyższych przedsięwzięć;
- opracowaniu i wydaniu zarządzenia na przegrupowanie /rozwinięcie/.

Określenie rejonów rozwinięcia jest możliwe po wyznaczeniu przez dowódcę pułku składu pierwszego rzutu, przeanalizowaniu pasa natarcia i odcinka przełamania oraz ustaleniu potrzebnej ilości pododdziałów artylerii do wykonania zadań ogniem z zakrytych stanowisk i na wprost w ogniowym przygotowaniu natarcia.

Po określeniu rejonów rozwinięcia można przeprowadzić ich rekonesans przez artyleryjskie grupy rozpoznawcze. W celu skrócenia czasu na rekonesans, artyleryjskie grupy rozpoznawcze należy zorganizować zawczasu ze składu rozwijanych pododdziałów, które bezpośrednio po określeniu rejonów rozwinięcia i uzyskaniu niezbędnych wytycznych natychmiast mogą przystąpić do pracy.

W czasie rekonesansu rejonów rozwinięcia artyleryjskie grupy rozpoznawcze powinny: rozpoznać drogi manewru; wybrać w nakazanych rejonach niezbędną ilość stanowisk ogniowych, punktów obserwacyjnych i stanowisk dowodzenia; rozpoznać rejon ześrodkowania i odwodu przeciwpancernego i rubieżę rozwinięcia na podstawie wyjściowej oraz rubieżę rozwinięcia pododdziałów rozpoznania artyleryjskiego; określić warunki maskowania i zakres prac inżynierskich związanych z przygotowaniem dróg i rozbudową rejonów rozwinięcia. Wyniki pracy wszystkich artyleryjskich grup rozpoznawczych celowo jest zestawić na jednej mapie i wykorzystywać do planowania ognia i manewru artylerii.

W zakres prac topograficznych może wchodzić: zagęszczenie artyleryjskiej sieci podstawowej, dowiązanie poszczególnych elementów ugrupowania bojowego artylerii, czołgów

strzelających z zakrytych stanowisk ogniowych i rozpoznania artyleryjskiego oraz sprawdzenie /wykonanie/ orientacji przyrzędów celowniczych i rozpoznania /obserwacji/.

Prace inżynieryjne związane z przygotowaniem rejonów rozwinięcia pododdziałów artylerii i rozpoznania artyleryjskiego obejmują głównie przygotowanie i utrzymanie dróg manewru, rozbudowę rejonów stanowisk ogniowych, punktów obserwacyjnych, stanowisk dowodzenia, rubieży rozwinięcia pododdziałów rozpoznania artyleryjskiego, rejonu ześrodkowania odwodu przeciwpancernego.

Przygotowanie i utrzymanie dróg manewru jest wykonywane zazwyczaj przez wojska inżynieryjne, natomiast prace inżynieryjne w rejonach rozwinięcia pododdziałów artylerii i rozpoznania artyleryjskiego -przez stan osobowy tych pododdziałów.

Zakres prac inżynieryjnych zależy przede wszystkim od ilości czasu jakim dysponuje się na organizację natarcia. W wypadku dysponowania dostateczną ilością czasu, sił i środków należy dążyć do pełnej rozbudowy rejonów rozwinięcia. Gdy jest brak czasu, to należy wykonać prace pierwszej kolejności, a we wszystkich warunkach przynajmniej ukrycia dla ludzi, amunicji i najbardziej wrażliwego sprzętu.

Odległość elementów ugrupowania od przedniego skraju obrony nieprzyjaciela ma również wpływ na zakres prac inżynieryjnych. Na rubieży bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem należy wykonać przynajmniej prace pierwszej kolejności a w pododdziałach artylerii rozmieszczonych głębiej należy wykonać co najmniej ukrycia dla ludzi i amunicji.

System łączności powinien być gotowy do pracy jeszcze przed rozwinięciem pododdziałów artylerii i czołgów na stanowiskach ogniowych, punktach obserwacyjnych i stanowiskach dowodzenia.

Najwięcej czasu i zabiegów organizacyjnych wymaga wprowadzenie w rejon rozwinięcia pododdziałów artylerii podchodzących z głębi.

Sposób i kolejność wprowadzenia pododdziałów artylerii, czołgów i rozpoznania artyleryjskiego do rejonów rozwinięcia zależą od warunków przejścia do natarcia i posiadanego czasu.

Wprowadzenie pododdziałów rozpoznania artyleryjskiego w rejonny punktów obserwacyjnych powinno nastąpić bezpośrednio po rekonesansie i przed zajęciem stanowisk ogniowych przez rzuty ogniowe. Jednocześnie z rozwijaniem punktów dowodzenia i środków rozpoznania artyleryjskiego trzeba wykonywać prace topograficzne, organizować rozpoznanie i system łączności. Pododdziały rozpoznania i dowodzenia należy wysłać w rejon rozwinięcia bezpośrednio za artyleryjskimi grupami rozpoznawczymi. Rzuty ogniowe celowo jest wprowadzać na stanowiska ogniowe i rejon ześrodkowania odwodu przeciwpancernego po wcześniejszej częściowej ich rozbudowie i złożeniu na nich zapasów doraźnych amunicji. Do wykonania powyższych przedsięwzięć należy bezpośrednio za artyleryjskimi grupami rozpoznawczymi i rzutami dowodzenia oraz rozpoznania należy wysłać część obsługi dział i pododdziały amunicyjne i inżynierskie. Przedsięwzięcia te zapewniają wprowadzenie sprzętu artylerii w rejonny uprzednio przygotowane i skraca się czas przebywania rzutów ogniowych w rejonach rozwinięcia przed wykonaniem zadań ogniowych.

W pierwszej kolejności do rejonów rozwinięcia należy wprowadzać artylerię przeznaczoną do zwalczania środków napadu jądrowego /w tym celu wyznaczać baterie dyżurne/ artylerii i moździerzy nieprzyjaciela oraz odwody przeciwpancerne a następnie pozostałą artylerię i czołgi biorące udział w ogniowym przygotowaniu natarcia. Wprowadzenie artylerii w rejonny rozwinięcia powinno odbyć się w noc poprzedzającą natarcie i częściowo w ciągu dnia.

W natarciu z podstaw wyjściowych położonych w głębi celowo jest wprowadzenie w pierwszej kolejności artylerii o największej donośności, aby mieć możliwość oddziaływania na te środki nieprzyjaciela, które mogą najwcześniej otworzyć ogień do pododdziałów pułku podchodzących z głębi. Część artylerii musi być gotowa do zwalczania taktycznych środków napadu jądrowego gdy podchodzące kolumny wejdą w strefę ich oddziaływania. Do tego celu na szczeblu pułku należy wyznaczać dyżurne baterie. Całość artylerii pułku powinna osiągnąć gotowość do rozpoczęcia ogniowego przygo-

towania natarcia przed wejściem kolumn pododdziałów pułku w strefę ognia głównej masy artylerii nieprzyjaciela.

Artyleria wsparcia ze składu oddziałów /związków taktycznych/ będących w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, w koniecznych wypadkach może być przegrupowana częściami z takim wyliczeniem, aby mogła wykonywać zadania ogniowe wynikające z obrony macierzystych jednostek.

Dla artylerii wprowadzanej i znajdującej się na stanowiskach ogniowych w okresie organizacji natarcia należy zawczasu zaplanować ogień a dla odwodów przeciwpancernych przewidzieć rubieżę rozwinięcia.

Środki przeznaczone do strzelania na wprost w okresie ogniowego przygotowania natarcia należy wprowadzać w ukrycia i stanowiska wyczekiwania /za wyjątkiem środków batalionów będących w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem/. Powyższe środki wyprowadza się z ukryć na zawczasu przygotowane stanowiska ogniowe tylko na czas wykonania zadania. Dotyczy to również czołgów i wyrzutni PPK /za wyjątkiem zestawów przenośnych PPK/.

W natarciu z marszu artyleria jest rozwijana z reguły w rejonach nieprzygotowanych i w podobny sposób jak w boju spotkaniowym.

c/ Planowanie działań bojowych artylerii pułku

Planowanie działań bojowych artylerii pułku obejmuje: planowanie ognia i przesunięć artylerii strzelającej ogniem bezpośrednim i pośrednim oraz planowanie działań odwodu przeciwpancernego.

Zadania w ogniowym przygotowaniu i wsparciu natarcia są wykonywane ogniem pośrednim i na wprost, jednak zadania ogniowe dla środków strzelających na wprost planuje się tylko na okres ogniowego przygotowania natarcia.

Planowanie ognia artylerii i działania odwodu przeciwpancernego pułku dotyczy ogniowego przygotowania i ogniowego wsparcia natarcia. Przesunięcia artylerii planowane są jedynie na okres ogniowego wsparcia natarcia /na całą głębokość zadania pułku/.

Planowanie ogniowego przygotowania natarcia

Zakres prac organizacyjnych ogniowego przygotowania natarcia w pułku zależy w głównej mierze od tego, czy pułk przełamuje rubież obrony nieprzyjaciela na oddzielnym, czy też na wspólnym odcinku przełamania.

W natarciu z użyciem broni masowego rażenia pułk może samodzielnie pokonywać obronę nieprzyjaciela na jednym a niekiedy i dwóch kierunkach.

W natarciu przy stałym zagrożeniu użyciem broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela, pułk będzie przełamywał rubież obronną przeciwnika na wspólnym odcinku przełamania. W wyjątkowych wypadkach, przy specyficznych właściwościach terenu i zarysie linii styczności wojsk, pułk może przełamywać obronę nieprzyjaciela bez styczności z sąsiedami.

Podczas samodzielnego przełamywania obrony nieprzyjaciela, większość przedsięwzięć związanych z planowaniem ognia artylerii i czołgów na okres ogniowego przygotowania natarcia będzie realizowana na szczeblu artylerii pułku. Podczas przełamywania przez pułk obrony nieprzyjaciela na wspólnym odcinku przełamania, zasadniczym organem planującym ogniowe przygotowanie natarcia będzie sztab artylerii dywizji lub sztab wojsk raketowych i artylerii armii, natomiast przez artylerię pułku będzie realizowana końcowa, najbardziej konkretna część planowania.

W każdym jednak wypadku podstawą do planowania ogniowego przygotowania natarcia na szczeblu pułku będzie początkowo zamiar a w późniejszym okresie zarys decyzji dowódcy pułku do natarcia z określeniem odcinka /odcinków/ przełamania, wytyczne dowódcy artylerii dywizji i opracowane propozycje użycia artylerii zatwierdzone przez dowódcę pułku.

Zwalczanie celów ogniem na wprost w okresie ogniowego przygotowania natarcia jest zawczasu organizowane przez szefa artylerii pułku i dowódców niższych szczebli, bez względu czy pułk przełamuje obronę samodzielnie, czy na wspólnym odcinku przełamania.

W pułku nacierającym na samodzielny kierunek kolejność czynności szefa /dowódcy/ artylerii w planowaniu ognia pośredniego na okres ogniowego przygotowania natarcia może być następująca:

- dokonanie /uaktualnienie/ oceny nieprzyjaciela, określenie przewidywanej ilości celów /z podziałem na cele pierwszej i drugiej kolejności/ oraz obliczenie ich powierzchni;
- wyodrębnienie i odjęcie z ogólnej ilości celów zwalczanych /rażonych/ na kierunku pułku przez drt, artylerię dyspozycyjną dywizji i lotnictwo, oraz obliczenie ilości celów, która pozostaje dla artylerii pułku strzelającej ogniem pośrednim /z określeniem ilości celów na kierunkach działania poszczególnych batalionów, gdy nacierają one w pewnym oddaleniu od siebie/;
- ustalenie ilości baterii artylerii potrzebnych do jednoczesnego wykonania zadań na poszczególnych kierunkach /gdy takie są wyodrębnione/ i na całym odcinku przełamania;
- ustalenie gęstości obézwładnienia;
- zastosowanie równoważników powierzchniowych dla poszczególnych celów zwalczanych ogniem pośrednim /z wyjątkiem punktów oporu/ oraz obliczenie sumarycznej powierzchni wszystkich celów;
- określenie ilości artylerii w pułku, którą można wykorzystać do ognia pośredniego i porównanie jej z potrzebną ilością artylerii do jednoczesnego wykonania zadań oraz obliczenie: ilości dział przeliczeniowych; powierzchni obézwładnienia przypadającej średnio na jedno działo przeliczeniowe; średniego zużycia amunicji na jedno działo przeliczeniowe; czasu trwania ognia z pełnym reżimem;
- określenie średniego zużycia amunicji dla poszczególnych rodzajów sprzętu;
- określenie czasu trwania ogniowego przygotowania natarcia, czasu trwania ognia do poszczególnych rodzajów celów /pierwszej i drugiej kolejności/ i układu ogniowego przygotowania natarcia;
- dokonanie podziału celów między wykonawców ognia oraz opracowanie niezbędnej dokumentacji w części dotyczącej ogniowego przygotowania natarcia /plan działań bojowych artylerii pułku, tabela ognia, rozkaz bojowy lub komendy ogniowe/.

Podczas przełamywania obrony nieprzyjaciela na jednym kierunku planowanie koncentruje się tylko na jednym rejonie oddziaływania ogniowego. Jeżeli bataliony pierwszego rzutu nacierają na dwóch kierunkach, to każdy należy rozpatrywać oddzielnie.

W warunkach nieustabilizowanego frontu, planowanie ognia będzie oparte na przewidywanym ugrupowaniu nieprzyjaciela na odcinku przełamania w okresie ogniowego przygotowania natarcia. Na podstawie przyjętych sił i ich ugrupowania oraz aktualnej organizacji wojsk określa się przewidywaną ilość celów. Do czasu ogniowego przygotowania należy określić rzeczywistą ilość i położenie celów oraz wprowadzać poprawki do planowania ognia. Z tego wynika, że o ile trafniejsze będą przewidywania tym realniejsze będzie planowanie.

Przy istnieniu ustabilizowanego frontu na rozpatrywanym odcinku przełamania za podstawę obliczenia ilości celów bierze się aktualnie znajdujące się w danym rejonie siły i ich rzeczywiste lub przypuszczalne ugrupowanie.

Ustalając powierzchnię poszczególnych celów należy przyjmować rzeczywiste ich wymiary. Przy kalkulacji ilości celów z przewidywanego ugrupowania nieprzyjaciela należy przyjmować następujące wymiary:

- dla plutonowych punktów oporu i grup wsparcia ogniowego w pododdziałach NRF - 3-6 ha, a w innych armiach państw kapitalistycznych 4-8 ha;
- dla innych celów określa się przeliczeniową powierzchnię w stosunku do nieobserwowanych ukrytych sił żywych i środków ogniowych.

Dowódca artylerii dywizji podaje zawsze do wiadomości szefa /dowódcy/ artylerii pułku zadania wykonywane w ogniowym przygotowaniu natarcia siłami i środkami wyższego przełożonego na korzyść pułku.

Ustalając potrzebną ilość artylerii bierzemy za podstawę minimalną jej ilość konieczną do wykonania poszczególnych zadań, a mianowicie na:

- sekcję młóździerzy i pojedyncze cele - jeden pluton artylerii;
- plutonowy punkt oporu, grupę wsparcia ogniowego, baterię

artylerii ciągniętej /holowanej/, baterię /pluton/ moździerzy, pluton artylerii przeciwlotniczej, sekcję /pluton/ wyrzutni PPK, SD batalionu i stację radiolokacyjną - jedną baterię artylerii;

- SD brygady, baterię artylerii samobieżnej /pancernej/, haubic 203,2 mm, armat 175 mm, baterię "HONEST JOHN", baterię rakiet przeciwlotniczych - dwie-trzy baterie artylerii.

W wypadku gdy posiadamy dużą ilość artylerii, to w celu skrócenia czasu trwania ogniowego przygotowania, celowe jest zwiększenie dwu-trzykrotne minimalnej ilości artylerii, szczególnie w pierwszej i drugiej grupie celów,

Potrzebną ilość artylerii ustala się na podstawie określonej /przewidywanej/ ilości celów, które powinny być obezwładnione jednocześnie w ogniowym przygotowaniu natarcia i niezbędnej ilości artylerii na każdy cel.

Gęstość obezwładnienia wyznacza ^{się} na podstawie charakteru obrony i wartości bojowej nieprzyjaciela. W wypadku gdy obrona nieprzyjaciela jest bardziej przygotowana i wyższa jest wartość bojowa jego wojsk, tym większa powinna być gęstość obezwładnienia. Ponadto cele będące obiektami bezpośredniego ataku powinny być obezwładnione z większą gęstością niż cele, które mogą być dodatkowo zwalczane w ogniowym wsparciu natarcia. Do obezwładnienia baterii artylerii i plutonów moździerzy nieprzyjaciela zazwyczaj należy stosować pełną normę obezwładnienia.

Czas ogniowego przygotowania natarcia określa się na podstawie wyżej wymienionych czynników lub może być podany przez dowódcę artylerii dywizji.

Mając ustalony /nakazany/ czas trwania ognia z pełnym reżimem dla haubic 122 mm, posługując się tabelą reżimu ognia artylerii i czołgów, określa się zużycie amunicji dla pozostałych rodzajów sprzętu uczestniczących w ogniowym przygotowaniu natarcia.

Czas trwania ogniowego przygotowania natarcia pułku z podstaw wyjściowych położonych w bezpośredniej styczności będzie równy czasowi trwania ognia w celu wykonania wszystkich nakazanych zadań lub nieco dłuższy od niego.

W natarciu z rejonów wyjściowych położonych w głębi, czas trwania ogniowego przygotowania natarcia wyznacza ^{średnie} tempo marszu i rozwinięcia pododdziałów od rubieży oddalonej 7-9 km od czołowych punktów oporu nieprzyjaciela. Jednak czas trwania ogniowego przygotowania natarcia w tych warunkach nie może być krótszy od czasu niezbędnego na wykonanie wszystkich nakazanych zadań ogniowych.

Czas trwania ognia do poszczególnych rodzajów celów ustala się na podstawie ogólnego czasu i średniego reżimu ognia.

Podczas ustalania układu ogniowego przygotowania natarcia określa się:

- rejony uderzeń jądrowych, miejsce i czas trwania nawał ogniowych pociskami chemicznymi /w warunkach użycia broni masowego rażenia/;
- rejony i czas uderzeń lotnictwa wsparcia /o ile jest zaplanowane jego użycie/;
- miejsce i czas trwania nawał ogniowych do baterii artylerii oraz plutonów moździerzy;
- obiekty i czas trwania nawały lub nawał ogniowych do sił żywych i środków ogniowych oraz innych celów;
- rejon i czas trwania strzelania na wprost.

Podział celów między wykonawców ognia może być dokonywany po ustaleniu układu ogniowego przygotowania natarcia lub przed jego ustaleniem. Zależy to od metody ustalenia czasu trwania ognia do poszczególnych rodzajów celów.

W pułkach przełamujących obronę nieprzyjaciela na wspólnym odcinku, punktem wyjścia do planowania ognia pośredniego jest czas trwania i układ ogniowego przygotowania natarcia oraz zużycie amunicji ustalone przez sztab artylerii dywizji. W powyższych warunkach kolejność czynności przy planowaniu ogniowego przygotowania natarcia może być następująca:

- zestawienie pododdziałów artylerii, moździerzy i czołgów, które można będzie wykorzystać w ogniowym przygotowaniu natarcia do strzelania z zakrytych stanowisk ogniowych;
- określenie sumarycznych możliwości ogniowych artylerii pułku podczas zwalczania nieobserwowanych ukrytych sił żywych

i środków ogniowych na ładunkach pośrednich ze 100% gęstością obeszładnienia /w hektarach/;

- przeprowadzenie oceny nieprzyjaciela i zestawienie przewidywanej ilości celów /z podziałem na cele pierwszej i drugiej kolejności/;
- wyodrębnienie i odjęcie celów zwalczanych przez artylerię dyspozycyjną dywizji i lotnictwo w pasie natarcia pułku oraz określenie pozostałej ilości i sumarycznej powierzchni celów;
- porównanie sumy zadań ogniowych nakazanych do wykonania przez dowódcę artylerii z określoną pozostałością celów i z ilością własnej artylerii oraz jej możliwościami ogniowymi;
- dokonanie podziału zadań między wykonawców ognia oraz opracowanie dokumentacji w części dotyczącej ogniowego przygotowania natarcia.

Określenie możliwości ogniowych ma na celu dokonanie prawidłowego podziału zadań ogniowych między pododdziały oraz zorientowanie się czy można zaplanować dodatkowe zadania.

Określenie możliwości ogniowych na okres ogniowego przygotowania natarcia można dokonać wychodząc z ilości przydzielonej amunicji na ten okres albo z czasu trwania ognia z pełnym reżimem. Ponadto należy brać pod uwagę ilość dział, moździerzy i czołgów z uwzględnieniem ich kalibrów, współczynnik przeliczenia amunicji chemicznej /przy jej stosowaniu/ na amunicję OF i wymagane normy zużycia amunicji na 1 hektar.

Metody obliczenia możliwości ogniowych artylerii mogą być różne, jednak celowo jest obliczać je dla poszczególnych pododdziałów i całości artylerii pułku.

Jak z powyższego wynika, planowanie ognia z zakrytych stanowisk ogniowych doprowadza do podziału celów między podległe pododdziały artylerii, moździerzy i czołgów oraz opracowania niezbędnej dokumentacji. W początkowej fazie planowania podział zadań wynika z przewidywanej ilości celów. W miarę napływu danych z rozpoznania i konkretyzacji celów przeprowadza się doskonalenie podziału zadań. Doskonalenie planowania ognia trwa do czasu rozpoczęcia ogniowego przygotowania natarcia.

Pojedyncze cele celowiej jest zwalczać ogniem na wprost, niż ogniem pośrednim, gdyż istnieje możliwość: wykonania zadania mniejszą ilością sprzętu i w krótszym czasie; osiągnięcia większego prawdopodobieństwa zniszczenia celu; mniejszego zużycia amunicji; mniejszego prawdopodobieństwa wykonania uderzeń jądrowych przez nieprzyjaciela na rubieże w bezpośredniej styczności wojsk. W związku z powyższym ogień na wprost stanowi istotną część ogniowego przygotowania natarcia na szczeblu pułku.

Za organizację strzelania na wprost w pułku zmechanizowanym jest odpowiedzialny szef artylerii pułku lub jego pomocnik a w pułku czołgów - dowódca pułku.

Organizacja /planowanie/ strzelania na wprost w okresie ogniowego przygotowania natarcia może przebiegać w następującej kolejności:

- dokonanie oceny nieprzyjaciela i określenie przewidywanej ilości celów do niszczenia ogniem na wprost /po odliczeniu celów zwalczanych ogniem pośrednim lub uderzeniami jądrowymi/;
- ustalenie ilości ^{potrzebnych} środków ~~do~~ jednoczesnego wykonania zadań ogniowych na wprost na odcinkach poszczególnych batalionów i na całym odcinku przełamania pułku;
- określenie ilości środków artyleryjskich, które można użyć w pułku do ognia na wprost w okresie ogniowego przygotowania natarcia oraz ustalenie potrzeb dodatkowego wykorzystania innych środków /czołgów, artylerii/, gdyż ilość środków artyleryjskich jest zbyt mała;
- dokonanie podziału środków strzelających na wprost i ustalenie zasad ich współdziałania;
- dokonanie podziału celów między poszczególne pododdziały;
- obliczenie średniego zużycia amunicji dla poszczególnych rodzajów sprzętu;
- wyznaczenie rejonów /rubieży/ stanowisk ogniowych dla środków wydzielonych do ognia na wprost ze szczebla pułku.

W terenie bezpośrednio wykonawcom ognia na wprost wskazuje się położenie poszczególnych celów, wybiera się stanowiska ogniowe dla poszczególnych środków /stosowanie do położenia celów/, przygotowuje się stanowiska

ogniowe i amunicję, oraz sporządza się szkic ognia na wprost.

Do pojedynczych celów zalicza się: punkty /gniazda/ ogniowe, wyrzutnie PPK, działa przeciwpancerne /bezodrzutowe/, okopane czołgi, budowle obronne /różne schrony, kopuły pancerne itp. o ile takie znajdują się w obronie nieprzyjaciela/ punkty obserwacyjne.

W planowaniu ognia na wprost w ogniowym przygotowaniu natarcia uwzględniamy wszystkie pojedyncze cele ugrupowane w czołowych kompaniach nieprzyjaciela.

W ogniowym przygotowaniu natarcia powinny być niszczone ogniem na wprost wszystkie cele znajdujące się poza punktami oporu i na skrzyżłach nacierających pododdziałów oraz te cele znajdujące się w punktach oporu, które ze względu na swoją trwałość nie mogą być dostatecznie obezwładnione ogniem pośrednim. Do takich celów można zaliczyć: czołgi, działa pancerne, działa przeciwpancerne i bezodrzutowe, wyrzutnie PPK, umocnienia polowe i punkty obserwacyjne.

Wszystkie pojedyncze cele, które ze względu na swoje położenie nie mogą być zwalczane ogniem na wprost powinny być obezwładniane ogniem pośrednim.

Ilość pojedynczych celów ustala się drogą przewidywań na podstawie znajomości organizacji nieprzyjaciela, jego prawdopodobnego wzmocnienia i ugrupowania, a konkretyzuje się w wyniku rozpoznania. Ilość budowli obronnych ustala się tylko na podstawie danych z rozpoznania.

W wypadku posiadania małej ilości artylerii do ognia pośredniego, plutonowe punkty oporu położone na stokach mogą być obezwładniane ogniem na wprost. W ramach tych punktów ogniem bezpośrednim niszczy się grupy piechoty, okopane czołgi i inne środki ogniowe.

Ilość środków do strzelania na wprost w okresie ogniowego przygotowania natarcia powinna być przynajmniej równa z przewidywaną ilością celów. Pomimo tego, że do czasu rozpoznania ognia nie wszystkie przewidywane cele zostaną wykryte, to powstała w ten sposób rezerwa sprzętu pozwoli zastąpić środki zniszczone przez nieprzyjaciela oraz zwalczać nowo wykryte cele lub wydzielić dodatkowe środki do niszczenia szcze-

gólnie ważnych /trwałych/ celów.

W natarciu z rejonów położonych w bezpośredniej styczności do ognia na wprost można użyć: plutony przeciwpancerne batalionów pierwszego rzutu, baterię przeciwpancerną pułku, czołgi znajdujące się w drugim rzucie /odwodzie/ pułku. W koniecznych wypadkach do ognia na wprost może być również wykorzystany dppanc dywizji /w części lub całości/, baterie artylerii ciężkiej, a nawet część czołgów pierwszego rzutu pułku o ile będą posiadać doraźny zapas amunicji.

W natarciu z rejonu wyjściowego położonego w głębi, do ognia na wprost w ogniowym przygotowaniu natarcia z reguły wykorzystuje się środki wsparcia. W wyjątkowych wypadkach ponadto mogą być wykorzystane odwody przeciwpancerne pułku i dywizji.

Należy pamiętać, że wykorzystanie PPK i granatników SPG-9 w ogniowym przygotowaniu natarcia będzie utrudnione ze względu na ograniczone warunki widoczności.

Dokonując podziału środków do strzelania na wprost należy przede wszystkim brać pod uwagę: przewidywaną ilość i charakter celów na odcinkach poszczególnych pododdziałów; ilość i rodzaj środków w pododdziałach, które mogą być wykorzystane do ognia na wprost. Przy podziale środków należy dążyć aby poszczególne pododdziały dysponowały różnymi środkami do ognia na wprost.

Przy dokonaniu ogólnego podziału celów między pododdziały, należy brać pod uwagę możliwości posiadanych przez nie środków do ognia na wprost.

Cele do ognia na wprost wydzielone dla PPK i granatników SPG-9 powinny być tak położone, aby można było do nich prowadzić ogień obserwowany. Powyższe środki powinny wykonywać zadanie w czasie gdy nie prowadzi się ognia pośredniego w rejonie niszczonej przez nie celów.

Środki strzelające ogniem na wprost w ogniowym przygotowaniu natarcia będą wykonywały zadania przy ograniczonej widoczności. Z tego też powodu, przy ustalaniu przydziału amunicji na wykonanie powyższych zadań należy stosować normy z tabeli 29 "Instrukcji strzelania artylerii na-

ziemnej". Na zniszczenie obserwowanego celu przez PPK należy wydzielić 2-3 pociski, a dla SPG 10-12 pocisków.

Planowanie ogniowego wsparcia natarcia

Ogniowe wsparcie natarcia pułku planuje się na podstawie wytycznych dowódcy artylerii dywizji i decyzji dowódcy pułku.

W zależności od warunków organizacji działań i stopnia ustabilizowania sytuacji, dowódca artylerii dywizji w swoich wytycznych na okres ogniowego wsparcia może podać:

- jakie zadania na korzyść pułku zaplanowano dla drt, lotnictwa, artylerii dyspozycyjnej i odwodu przeciwpancernego dywizji;
- zadania taktyczne, które ma wykonać artyleria pułku w określonym miejscu i czasie oraz wyznaczonymi siłami;
- jakie zadania i dla jakiej ilości pododdziałów artylerii dyspozycyjnej dywizji mogą być planowane na szczeblu pułku.

Niektóre zadania ogniowego wsparcia natarcia mogą być planowane zawczasu a inne w miarę rozwoju natarcia i zaistnienia konkretnej sytuacji.

Dla początkowej fazy ogniowego wsparcia natarcia dowódca artylerii dywizji może narzucić metodę i głębokość wsparcia ataku, oraz podać dla jakiej ilości artylerii dyspozycyjnej i na jaką głębokość można planować zadania ogniowe w pułku. W niektórych wypadkach powyższe zagadnienie w całości może być rozstrzygnięte na szczeblu pułku /pod kierownictwem dowódcy pułku/.

Zakres i stopień planowania zadań dla pododdziałów artylerii pułku w ogniowym przygotowaniu natarcia zależy przede wszystkim od ilości posiadanego czasu i od stopnia ustabilizowania położenia.

Atak piechoty i czołgów może być wspierany ogniem z obserwacji pojedynczych plutonów lub baterii, pojedynczymi ześrodkowaniami ognia, systemem kolejnych ześrodkowań ognia lub walek ogniowym na głębokość obrony kompanii lub batalionów pierwszego rzutu nieprzyjaciela.

Odcinki ognia /cele/ na czołowej rubieży w systemie wsparcia ogniowego, powinny pokrywać się z odcinkami ognia /célami/ z okresu ogniowego przygotowania natarcia i być przydzielone do wykonania tym pododdziałom, które obezwładniały je w ogniowym przygotowaniu natarcia.

Organizując ogniowe przygotowanie warunków do przełamania /pokonania/ kolejnej rubieży obrony nieprzyjaciela w toku natarcia, należy określić: ilość i rodzaj celów, które należy obezwładnić /zniszczyć/; jaką ilość pododdziałów artylerii będzie można wykorzystać do wykonania tego zadania; sposób realizacji powyższych zadań; czas trwania nawały ogniowej; zużycie amunicji. W miarę zbliżania się do danej rubieży i uzyskania danych z rozpoznania należy zaplanować konkretne zadania ogniowe dla poszczególnych pododdziałów artylerii pułku.

W planowaniu ogniowego wsparcia natarcia należy przewidywać odpieranie kontrataków odwodów nieprzyjaciela, i w tym celu należy:

- a/ Uzgodnić z dowódcą /sztabem/ pułku:
 - prawdopodobne kierunki kontrataków nieprzyjaciela;
 - przewidywane siły nieprzyjaciela na poszczególnych kierunkach kontrataków i możliwy termin ich wykonania;
 - sposób odparcia kontrataków /jeżeli z miejsca, to z jakiej rubieży/ i przewidywane pododdziały do wykonania tego zadania.
- b/ Ustalenie potrzebnej ilości pododdziałów artylerii do ognia pośredniego i na wprost po uwzględnieniu środków działających z wyższego szczebla.
- c/ Przeanalizowanie możliwości wykorzystania pododdziałów artylerii pułku do wykonania tego zadania.
- d/ Określenie kto i jaką ilością sił oraz środków ma być gotowy do wzięcia udziału w odpieraniu kontrataków na poszczególnych kierunkach.
- e/ Wyznaczenie przewidywanych rejonów stanowisk ogniowych dla artylerii i rubieży rozwinięcia dla odwodu przeciwpancerne.

f/ W toku natarcia zaplanować konkretne zadania ogniowe wynikię z zaistniałej sytuacji i przekazać je wykonawcom.

Przy planowaniu zadań ogniowych w celu odpierania kontrataków nieprzyjaciela należy przewidywać:

- ogień w celu obezwładnienia kontratakującego zgrupowania nieprzyjaciela w rejonie ześrodkowania, w czasie marszu i na rubieży rozwinięcia;
- ogień w celu wywołania wywalczenia względnej przewagi ogniowej i uniemożliwienia wyjścia kontrataku nieprzyjaciela;
- ogień w celu obezwładnienia nieprzyjaciela w rejonie włókania.

Planując zadania ogniowe w celu stworzenia warunków wprowadzenia do walki drugiego rzutu /odvodu/ pułku należy:

- a/ Ustalić z dowódcą /sztabem/ pułku kierunek i ewentualnie przewidywane rubieże wprowadzenia drugiego rzutu /odvodu/ pułku do walki.
- b/ Przeprowadzić ocenę nieprzyjaciela, określić ilość celów na rubieży oporu nieprzyjaciela na kierunku lub przed frontem rubieży wejścia drugiego rzutu /odvodu/ do walki i na jego skrzydłach.
- c/ Ustalić potrzebną ilość artylerii do wykonania powyższego zadania po uwzględnieniu zadań wykonywanych przez drt, lotnictwo i artylerię dyspozycyjnej dywizji.
- d/ Ocenić możliwości wykorzystania poszczególnych pododdziałów artylerii pułku do wykonania powyższych zadań.
- e/ Wydzielić odpowiednią ilość pododdziałów w celu zabezpieczenia wejścia do walki drugiego rzutu /odvodu/ pułku. W wypadku gdy przed rubieżą wejścia do walki drugiego rzutu /odvodu/ nie spodziewamy się zorganizowanego oporu nieprzyjaciela, to należy unikać angażowania do wykonania powyższych zadań artylerii drugiego rzutu /odvodu/, a przewidywać do tego celu artylerię batalionów pierwszego rzutu i artylerię dyspozycyjną dowódcy pułku.
- f/ Ustalić przewidywane rejony stanowisk ogniowych artylerii na okres wejścia do walki drugiego rzutu /odvodu/.

g/ W toku walki zaplanować i przekazać wykonawcom konkretne zadania ogniowe oraz ewentualną rubież rozwinięcia odwodu przeciwpancernego.

Wszystkie omówione wyżej zagadnienia planowania ogniowego na podstawie przewidywań, muszą być konkretyzowane i uaktualniane w czasie walki.

Planowanie zadań ogniowych artylerii w celu osłony i utrzymania opanowanych rubieży i obiektów zazwyczaj jest wykonywane w toku natarcia. W celu utrzymania wyżej wymienionych rubieży należy przewidywać:

- odpowiedni system ognia na kierunkach możliwego przeciwdziałania nieprzyjaciela;
- zadania dla artylerii i odwodu przeciwpancernego pułku.

W zakresie osłony skrzydeł i styków: wyznacza się pododdziałom dodatkowe pasy działania; nakazuje się poszczególnym pododdziałom przygotowanie i wykonanie niezbędnych zadań ogniowych; planuje się użycie odwodu przeciwpancernego.

Podczas planowania działania odwodu przeciwpancernego pułku w natarciu należy określić /szkic - załącznik nr 4/:

- rejon ześrodkowania i rubież rozwinięcia odwodu przeciwpancernego na podstawach wyjściowych;
- sposób wykorzystania odwodu przeciwpancernego w ogniowym przygotowaniu natarcia;
- kierunek przesuwania się i miejsce odwodu przeciwpancernego w ugrupowaniu bojowym pułku;
- pośrednie rejony ześrodkowania i przewidywane rubieże rozwinięcia w toku natarcia;
- terminy zajęcia poszczególnych rejonów ześrodkowania i rubieży rozwinięcia w toku natarcia;
- zużycie amunicji;
- sposób utrzymania łączności i sygnały dowodzenia.

Przesunięcia pododdziałów artylerii pułku planuje się zgodnie z wytycznymi dowódcy artylerii dywizji i zadaniami pułku. Z wytycznych dotyczących przesunięć artylerii jest wiadomo, jaka ilość artylerii, w jakim terminie i rejonie powinna być na stanowiskach ogniowych w gotowości do wykonania nakazanych zadań, a niekiedy również jakie drogi mogą

być wykorzystywane do przesunięć artylerii, pułku.

Planując przesunięcia artylerii należy uwzględnić konieczność utrzymywania ciągłego współdziałania z pododdziałami pułku i potrzebę ich nieprzerwanego wsparcia w najważniejszych momentach natarcia.

Przesunięcia artylerii dyspozycyjnej dowódcy pułku planuje się na całą głębokość zadania pułku, natomiast dla artylerii batalionów planuje się jedynie pierwsze przesunięcia. Dalsze przesunięcia artylerii batalionów są planowane na podstawie decyzji dowódcy batalionów i wytycznych szefa artylerii pułku.

W wypadku przydzielenia pułkowi jednego dywizjonu artylerii, to jego przesunięcie należy planować i dokonywać bateriami. O ile w pułku znajduje się artyleria wsparcia na początkową fazę ogniowego wsparcia natarcia, to pierwsze przesunięcie przydzielonego dywizjonu można planować wszystkimi bateriami jednocześnie.

Jeżeli pułk otrzyma dwa dywizjony artylerii i pododdziały artylerii wsparcia, wtedy pierwsze przesunięcie może być zaplanowane kolejno dywizjonami lub dwoma jednocześnie. W wypadku gdy pułk nie będzie posiadał artylerii wsparcia, przesunięcia powyższych dywizjonów należy planować i wykonywać kolejno dywizjonami w całości.

Podczas planowania przesunięć artylerii należy: wyznaczyć stanowiska ogniowe dla każdego pododdziału; ustalić kolejność przesunięć; określić rubieże, na które powinny wyjść pododdziały, aby było można rozpocząć zwijanie stanowisk ogniowych; ustalić termin gotowości ogniowej po wykonaniu każdego przesunięcia.

Planując przesunięcia, stanowiska ogniowe można wyznaczać w stosunku do określonej rubieży lub według zasad zachowania ciągłości wsparcia ogniowego.

W pierwszej kolejności powinny być przegrupowane pododdziały artylerii batalionów a następnie artyleria będąca w dyspozycji dowódcy pułku.

Pododdziały artylerii organicznej i przydzielonej batalionów pierwszego rzutu powinny przesuwać się bezpośrednio

po zakończeniu ogniowego przygotowania natarcia, pododdziały artylerii podporządkowane lub przewidziane do podporządkowania batalionowi drugiego rzutu należy przegrupowywać po opanowaniu czołowych punktów operu nieprzyjaciela.

Pododdziały artylerii dyspozycyjnej przesuwają się w zależności od sytuacji i potrzeb. Sygnał zwinięcia stanowisk ogniowych przez poszczególne pododdziały artylerii określa się rubieżami terenowymi opanowanymi przez piechotę, wychodząc przy tym z ~~rozlicz~~ czasu niezbędnego pododdziałom artylerii na zwinięcie starych i przemarsz do nowych stanowisk ogniowych a dla pododdziałów pułku na opanowanie rubieży odległej 1000 m t. przodzie nowych stanowisk ogniowych. Termin gotowości na nowych stanowiskach ogniowych od chwili podania sygnału do przesunięcia oblicza się uwzględniając czas na zwinięcie stanowisk ogniowych, przemarsz i rozwinięcie pododdziału artylerii w nowym rejonie.

W wyniku planowania ognia, działań odwodu przeciwpancernego i przesunięć artylerii pułku opracowuje się plan działań bojowych artylerii pułku i tabelę ognia. Tabelę ognia opracowuje się jako oddzielny dokument lub na planie działań bojowych artylerii pułku.

Na planie ~~działań~~ działań bojowych artylerii pułku nanosi się:

- pas natarcia pułku;
- ugrupowanie sił i środków nieprzyjaciela przed frontem natarcia pułku i bezpośrednich sąsiadów na głębokość zadania pułku;
- położenie pododdziałów pułku a szczególnie jego artylerii oraz bezpośrednich sąsiadów;
- zadania bojowe pułku i niezbędne elementy decyzji dowódcy pułku;
- zadania bojowe bezpośrednich sąsiadów;
- ugrupowanie bojowe artylerii pułku oraz drogi jej wprowadzenia w rejon rozwinięcia;
- zadania ogniowe artylerii pułku;
- rejon ześrodkowania, drogi manewru, pośrednie rejony ześrodkowania i rubieże rozwinięcia odwodu przeciwpancernego pułku;

- rejon ześrodkowania i kierunek działania oraz rubież rozwinęcia odwodu przeciwpancernego dywizji w pasie natarcia pułku;
- dane dotyczące przesunięć artylerii pułku w toku natarcia;
- niezbędne dane dotyczące sytuacji skażeń;
- kierunek zasadniczy strzelania;
- kod mapy, kod terenu, kryptonimy oraz sygnały dowodzenia, współdziałania i ostrzegania.

Na okres ogniowego przygotowania natarcia może być opracowywany oddzielny szkic ognia.

W tabeli ognia artylerii pułku wpisuje się:

- okresy działań bojowych artylerii;
- czas i sposób prowadzenia ognia;
- sygnały;
- działanie piechoty i czołgów;
- zadania ogniowe pododdziałów/numery celów lub odcinków, zużycie amunicji/;
- zużycie amunicji na ogniowe przygotowanie i wsparcie natarcia;
- współrzędne i wymiary celów;
- sygnały dowodzenia i kierowania ogniem.

Planowanie ognia jest ciągle udokładniane w miarę napływu nowych zadań i aktualnych danych z rozpoznania.

d/ Wytyczne do kierowania ogniem

W całokształcie przedsięwzięć realizowanych na szczeblu pułku w zakresie organizacji działań artylerii, między innymi opracowuje się i wydaje podległym pododdziałom wytyczne do kierowania ogniem. Wytyczne do kierowania ogniem mogą obejmować następujące zagadnienia:

- sposób określania nastaw do ognia skutecznego;
- kierunek zasadniczy strzelania;
- sposób do-wiązania ugrupowania bojowego artylerii oraz orientacji dział i przyrządów obserwacyjnych w kierunku zasadniczym, jakimi siłami i w jakim terminie. Kto ma dokonać sprawdzenia kątomierzy-busoli oraz kontrolę orientacji dział i przyrządów w kierunku zasadniczym, jakim sposobem i w jakim czasie;

- w jakim terminie określić spadek szybkości początkowej dział i jakim sposobem. W jakim terminie zakończyć czyszczenie i segregację amunicji;
- w jakim terminie zakończyć sprawdzanie i regulację przyrządów celowniczych, obserwacyjnych i przyrządów kierowania ogniem. Jakim sposobem i w jakim terminie określić poprawki na odchyłkę linii celowania i niezgodność kątów podniesienia;
- terminy i sposób odbierania komunikatów meteorologicznych, długości fal i kryptonimy stacji nadających komunikaty. W wypadku określania nastaw do ognia skutecznego na podstawie dokładnego przygotowania, podaje się kierunki, odległości i ładunki, dla których poszczególne pododdziały powinny obliczyć poprawki. W wypadku określania nastaw do ognia skutecznego określa się na podstawie danych dział /moździerzy, wozów bojowych/ nawiązania ogniowego, podaje się: kto wstrzeliwuje cele pomocnicze, jakimi działami, pociskami i zapalnikami, na jakim ładunku, w jakiej grupie kątów podniesienia, w jakim czasie, z jakich stanowisk ogniowych i do jakich celów, kto opracowuje wyniki wstrzeliwania i w jakim czasie przesyła je do sztabu;
- gotowość do ognia skutecznego;
- sposób kierowania ogniem po przesunięciu.

6. ZABEZPIECZENIE BOJOWE DZIAŁAŃ ARTYLERII

Zabezpieczenie bojowe działań artylerii jest jednym z zasadniczych przedsięwzięć szefa /dowódcy/ artylerii pułku. Dowódcy i sztaby planują wszystkie przedsięwzięcia zabezpieczenia bojowego artylerii i kontrolują ich wykonanie.

Zabezpieczenie bojowe działań artylerii organizuje się w celu zapewnienia terminowego i zorganizowanego wejścia jej do walki, pomyślnego prowadzenia działań bojowych a także niedopuszczenia do niespodziewanego napadu nieprzyjaciela /z ziemi i powietrza/. Zabezpieczenie bojowe działań artylerii obejmuje: rozpoznanie artyleryjskie, zabezpieczenie strzelania, ubezpieczenie bezpośrednie i samoobronę, obronę przed bronią masowego rażenia, obronę przeciwlotniczą,

maskowanie oraz przeciwdziałanie radioelektroniczne. Jest ono organizowane siłami i środkami pododdziałów i oddziałów artylerii. Szer /dowódca/ artylerii pułku może wykorzystywać pododdziały dowódzenia artylerii przydzielonej do organizacji rozpoznania artyleryjskiego i zabezpieczenia strzelania dla potrzeb pododdziałów czołgów strzelających ogniem pośrednim.

Rozpoznanie artyleryjskie jest głównym elementem zabezpieczenia bojowego działań artylerii. Dostarcza ono danych o nieprzyjacielu i terenie. W natarciu pułku zasadniczą rolę odgrywa rozpoznanie artyleryjskie naziemne oraz często ~~jest~~ wykorzystywane środki artyleryjskiego rozpoznania powietrznego /śmigłowce/. Naziemne rozpoznanie artyleryjskie w pułku może być prowadzone: obserwacją z naziemnych punktów obserwacyjnych, środkami rozpoznania dźwiękowego a niekiedy i radio-technicznego, artyleryjską grupę rozpoznawczą, ogniem artylerii, przez przesłuchanie jeńców i zbiegów, badanie ludności cywilnej, studiowanie zdobytych dokumentów, uzbrojenia i bojowego sprzętu technicznego.

Zabezpieczenie strzelania obejmuje: przygotowanie topograficzne, meteorologiczne, balistyczne i techniczne. Przygotowanie topograficzne ma na celu zapewnienie prowadzenia dokładnego ognia artylerii oraz pracy elementów rozpoznania artyleryjskiego. Jest ono wykonywane przez pododdziały topograficzne i pododdziały artylerii.

Zadaniem przygotowania meteorologicznego jest określenie danych meteorologicznych niezbędnych do obliczania poprawek na odchyłki warunków meteorologicznych od tabelarycznych. Pododdziały artylerii i czołgów strzelających z zakrytych stanowisk ogniowych otrzymują komunikaty meteorologiczne i na ich podstawie określa się poprawki.

Przygotowanie balistyczne jest organizowane przez służbę uzbrojenia oraz w pododdziałach i obejmuje ono: segregację i podział amunicji, określanie odchyłki prędkości początkowej dział i partii prochu posiadanych ładunków, odchyłki temperatury ładunków i innych właściwości balistycznych ładunków.

Przygotowanie techniczne obejmuje określenie odchyłki linii celowania i niezgodność kątów podniesienia. Wszystkie

czynniki wchodzące w zakres zabezpieczenia strzelania ujmuje się i przekazuje w wytycznych do kierowania ogniem a niekiedy w oddzielnych zarządzeniach przygotowawczych.

Ubezpieczenie bezpośrednie i samoobrona ma na celu uprzedzenie pododdziałów artylerii przed niespodziewanym napa- dem nieprzyjaciela, a zwłaszcza jego czołgów, lotnictwa i de- santów powietrznych. W tym celu organizuje się obserwację okreśną, powiadamianie i łączność oraz określa się zadania oraz czynności pododdziałów podczas odparcia ataku nieprzyja- ciela.

Obrona przed bronią masowego rażenia ma na celu nie- dopuszczenie lub maksymalne osłabienie stopnia rażenia pod- oddziałów artylerii bronią jądrową, chemiczną i biologiczną nieprzyjaciela oraz zachowanie ich gotowości bojowej. Obejmu- je ~~ona~~ zwalczanie środków masowego rażenia nieprzyjaciela, organizację rozpoznania i powiadamiania, ochronę stanu oso- bowego i sprzętu /przez rozśrodkowanie, maskowanie, okresową zmianę rejonów rozmieszczenia, wykorzystanie właściwości ochronnych terenu, inżynierską rozbudowę ugrupowania/, likwi- dację skutków uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela. Organizuje się ją siłami i środkami pododdziałów artylerii.

Maskowanie ma na celu ukrycie manewru i rozmieszcze- nie pododdziałów artylerii przed rozpoznaniem przez nieprzyja- ciela i wprowadzenie go w błąd. W tym celu pododdziały arty- lerii przegrupowuje się w warunkach ograniczonej widocznoś- ci, wszystkie elementy ugrupowania bojowego maskuje się, ogranicza się przy nich wszelkich ruch, ogranicza się lub wzbrania wstrzeliwania, stosuje się zasady tajnego dowodzenia i ograniczenia w korzystaniu z łączności radiowej. Maskowanie sprawdza się przez obserwację z powietrza i podsłuch.

Przeciwdziałanie radioelektroniczne ma na celu wzbro- nienie lub ograniczenie stosowania środków radiotechnicz- nych przez nieprzyjaciela. Artyleria działając w tym zakre- sie obezwładnia i niszczy naziemne środki radiotechniczne, radiowe i radioliniowe nieprzyjaciela.

7. DZIAŁANIE ARTYLERII PUŁKU W TOKU NATARCIA

Działanie artylerii pułku w natarciu rozpoczyna się zwykle od ogniowego przygotowania natarcia. Na kilka godzin przed natarciem szef /dowódca/ artylerii pułku otrzymuje godzinę "G" /termin rozpoczęcia ataku/. Po otrzymaniu godziny "G" ustala się czas astronomiczny układu ogniowego przygotowania natarcia, wpisuje się go w tabeli ognia i podaje się niezbędn~~e~~e dane podległym pododdziałom.

Ogniowe przygotowanie natarcia rozpoczyna się na rozkaz /sygnał/ dowódcy pułku /dywizji/. W czasie ogniowego przygotowania natarcia, artyleria i czołgi strzelające z zakrytych stanowisk ogniowych prowadzą ogień zgodnie z tabelą ognia. Działa, czołgi i wyrzutnie PPK wyznaczone do strzelania na wprost, niszczą /burzą/ przydzielone im cele.

Szef artylerii pułku i dowódca artylerii dyspozycyjnej /pułkowej grupy artylerii/ po podaniu sygnału do rozpoczęcia ogniowego przygotowania natarcia, sprawdza^{czy} czy wszystkie pododdziały rozpoczęły strzelanie a następnie obserwują wyniki ognia podległych pododdziałów oraz działanie wojsk własnych i nieprzyjaciela. O wynikach ognia meldują dowódcy pułku i dowódcy artylerii dywizji.

Ogniowe wsparcie natarcia rozpoczyna się z chwilą wyruszenia piechoty i czołgów z podstaw wyjściowych /z linii ataku/. Sygnał /rozkaz/ do rozpoczęcia ogniowego wsparcia natarcia może podać dowódca dywizji a w natarciu na oddzielnych kierunkach, dowódca pułku lub batalionu. W tym czasie środki strzelające na wprost prowadzą ogień do pojedynczych celów wykorzystując luki w ugrupowaniu własnych wojsk. Artyleria zwalcza baterie i moździerze oraz obezwładnia cele położone przede wszystkim przed frontem nacierających pododdziałów i na ich skrzydłach. Po podejściu nacierających pododdziałów na odległość pasa bezpieczeństwa, dowódcy batalionów podają sygnał do przeniesienia ognia. Sygnał ten przejmują bezpośrednio dowódcy tych pododdziałów artylerii, które wspierają atak czołowych pododdziałów pułku.

Szef /dowódca/ artylerii pułku obserwuje położenie i działanie atakujących pododdziałów pułku i pododdziałów

nieprzyjaciela oraz kontroluje odbieranie sygnałów i wykonanie przeniesienia ognia, planuje dodatkowe zadania i kieruje ogniem podległych pododdziałów.

Od chwili rozpoczęcia ataku plutony, moździerzy i artyleria towarzysząca działają w ugrupowaniu bojowym kompanii i ogniem z tymczasowo zajmowanych stanowisk ogniowych wspierają atakujące pododdziały.

Po przełamaniu czołowej rubieży obrony nieprzyjaciela, za zezwoleniem dowódcy pułku, podaje się sygnał na przesunięciu części lub całości artylerii na nowe stanowiska ogniowe. Zmiana punktów obserwacyjnych /stanowisk dowodzenia/ odbywa się jednocześnie ze zmianą punktów obserwacyjnych /stanowisk dowodzenia/ dowódców wspieranych pododdziałów i pułku.

Odwód przeciwpancerny pułku w toku natarcia przesuwa się między pierwszym a drugim rzutem, na skrzydle najbardziej zagrożonym kontratakami czołgów nieprzyjaciela, w gotowości do rozwinięcia i wykonania nakazanych zadań. W toku walki dowodzi nim szef artylerii według wytycznych dowódcy pułku.

Po użyciu przez nieprzyjaciela w toku natarcia broni masowego rażenia na nacierające pododdziały pułku, szef /dowódca/ artylerii pułku powinien odtworzyć naruszony system dowodzenia, ustalić położenie i stan podległych pododdziałów a w miarę potrzeby organizować likwidację skutków tych uderzeń oraz udoładnić zadania ogniowe artylerii i współdziałania.

W toku natarcia szef /dowódca/ artylerii centralizuje kierowanie ogniem tylko na kierunku głównego wysiłku i w zasadniczych okresach walki, tj. podczas umacniania zdobytych ważnych rubieży; wprowadzania do walki drugiego rzutu pułku; odparcia kontrataku nieprzyjaciela; w toku boju spotkaniowego; podczas pokonywania kolejnych rubieży obronnych z marszu; forsowania przeszkód wodnych; ogniowego przygotowania i wsparcia lądowania oraz walki taktycznych desantów powietrznych.

W celu umocnienia ważnych pod względem taktycznym rubieży /obiektów/ wysuwa się na nie artylerię towarzyszącą, odwód przeciwpancerny i pojedyncze baterie, które zaj-

mują odkryte stanowiska ogniowe i przygotowują się do odparcia kontrataków czołgów nieprzyjaciela. Pozostała część artylerii dyspozycyjnej /PGA/ przygotowuje na tych kierunkach ogień z zakrytych stanowisk ogniowych.

W osłonie wprowadzania do walki drugiego rzutu pułku bierze udział z zasady całość artylerii wzmocnienia oraz działająca na tym kierunku artyleria towarzysząca. Artyleria pułku obezwładnia siły żywe i środki ogniowe przed frontem i na skrzydłach rubieży wprowadzenia oraz plutony moździerzy nieprzyjaciela. Czas trwania nawały ogniowej poprzedzającej wprowadzenie do walki drugiego rzutu powinien zapewnić osłonę jego podejścia i rozwinięcia na rubieży wejścia do walki, a jednocześnie skuteczne obezwładnienie sił żywych i środków ogniowych na rubieży oporu. Wsparcie natarcia drugiego rzutu, po wprowadzeniu go do walki, jest wykonywane przez artylerię organiczną i wyznaczony pododdział artylerii wzmocnienia, a w razie potrzeby również przez pozostałą artylerię będącą w dyspozycji dowódcy pułku.

Podczas odpierania kontrataku nieprzyjaciela na zagrożonym kierunku ześrodkowuje się ogień artylerii wzmocnienia, rozwija odwód przeciwpancerny, a niekiedy do strzelania na wprost wykorzystuje niektóre baterie ze składu artylerii dyspozycyjnej. Artyleria pułku może zwalczać odwody nieprzyjaciela w rejonach ześrodkowania, w czasie marszu i na rubieżach rozwinięcia do kontrataku. Z chwilą rozpoczęcia kontrataku przez nieprzyjaciela, artyleria odgradza ogniem zaporowym jego piechotę od czołgów, które są niszczone ogniem na wprost artylerii towarzyszącej odwodu przeciwpancernego i wydzielonych baterii artylerii do strzelania na wprost.

Z chwilą nawiązania się boju spotkaniowego, który charakteryzuje się gwałtownymi zmianami sytuacji, artyleria pułku w celu zyskania na czasie i uprzedzenia nieprzyjaciela w otwarciu ognia, rozwija się wcześniej od piechoty i czołgów, na większych odległościach strzelania i nie zwracając uwagi na dogodność stanowisk ogniowych. W tym czasie pododdziały artylerii będą wykonywać zadania ogniowe przed frontem wspierających pododdziałów na żądanie ich dowódców i z własnej inicjatywy. W toku boju spotkaniowego szef /dowódca/ artylerii centralizuje kierowanie ogniem. Na kierunek zagrożenia pan-

cernego przesuwają się odwód przeciwpancerny pułku.

Podczas przełamywania kolejnych rubieży obronnych nieprzyjaciela z marszu, artyleria rozwija się odpowiednio wcześniej, zwalczając artylerię i moździerze nieprzyjaciela, osłania podjęcie i rozwinięcie się wspieranych pododdziałów, po czym obezwładnia siły żywe i środki ogniowe rozmieszczone na rubieży operu. Wsparcie natarcia w toku przełamywania tej rubieży jest wykonywane ogniem z obserwacji pojedynczych baterii /plutonów/ oraz ogniem dział towarzyszących.

Forsowanie przeszkód wodnych przez pododdziały pułku powinno odbywać się z zasady z marszu. Aby umożliwić wykonanie tego zadania, do czasu podjęcia wspieranych pododdziałów do przeszkody wodnej, powinny być obezwładnione wszystkie cele rozmieszczone nad linią brzegową nieprzyjaciela lub podchodzące kolumny nieprzyjaciela zdążające do obsadzenia przeszkody wodnej. W tym celu artyleria wzmocnienia musi być rozwinięta zawczasu i na większych odległościach. Działa i wyrzutnie PPK towarzyszące pododdziałom pułku, rozwijają się nad linią brzegową niszcząc ogniem na wprost wszystkie środki ogniowe nieprzyjaciela rozmieszczone na przeciwległym brzegu. Pokonanie przeszkody wodnej przez wspierane pododdziały pułku powinno być dokonane pod przykryciem ognia artylerii z zakrytych stanowisk ogniowych i na wprost; część organów dowodzenia artylerii i lekkie działa towarzyszące powinny pokonywać przeszkodę wodną razem z wspieranymi pododdziałami.

Udział w przygotowaniu przelotu i lądowania oraz wspierania walki taktycznego desantu powietrznego przez artylerię pułku może mieć miejsce wówczas, gdy jest on wysadzony na kierunku natarcia pułku i na małej głębokości. W tym wypadku artyleria pułku główny wysiłek skupia na zwalczaniu środków obrony przeciwlotniczej nieprzyjaciela na kierunku przelotu desantu; obezwładnieniu wojsk nieprzyjaciela w rejonie lądowania; wsparciu walki desantu gdy rejonów desantowania jest w zasięgu jej ognia. Oprócz tego, artyleria skutecznym wsparciem umożliwia szybkie podjęcie nacierających pododdziałów pułku do rejonu desantowania.

Z A K O N C Z E N I E

Skrypt zawiera jedynie najważniejsze zasady artyleryjskiego zabezpieczenia natarcia pułku. Gruntowna znajomość podanych w skrypcie zasad jest obowiązkowa i niezbędna dla słuchaczy kursów wojsk lądowych, aby każdy mógł prawidłowo rozwiązywać zagadnienia użycia i działania artylerii na szczeblu pułku. Słuchaczy specjalności artyleria naziemna obowiązuje ponadto rozszerzenie wiadomości w zakresie organizacji działania artylerii.

Bibliografia:

1. Regulamin Walki Sił Zbrojnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej /dywizja, pułk/, wydanie MON, Warszawa 1964 r.
2. Taktyka artylerii naziemnej. Podręcznik cz. II, wydanie MON, Warszawa 1962 r.

Załączniki:

1. Zadania artylerii pułku w ogniowym przygotowaniu natarcia.
2. Zadania artylerii pułku w ogniowym wsparciu natarcia.
3. Ugrupowanie artylerii pułku w natarciu.
4. Elementy planu działań bojowych artylerii pułku, dotyczące działania odwodu przeciwpancernego pułku.
5. Wariant ugrupowania bppanc na rubieży rozwinięcia.
6. Wariant ugrupowania pl ppanc batalionu na stanowiskach ogniowych.

OPRACOWAŁ:

płk dypl.mgr Roman WELC

Wykonano w 100 egz.

Egz.nr 1-100 bibl.tajna

Wyk. płk Welc

Druk. OH, dn. 30.11.68r.

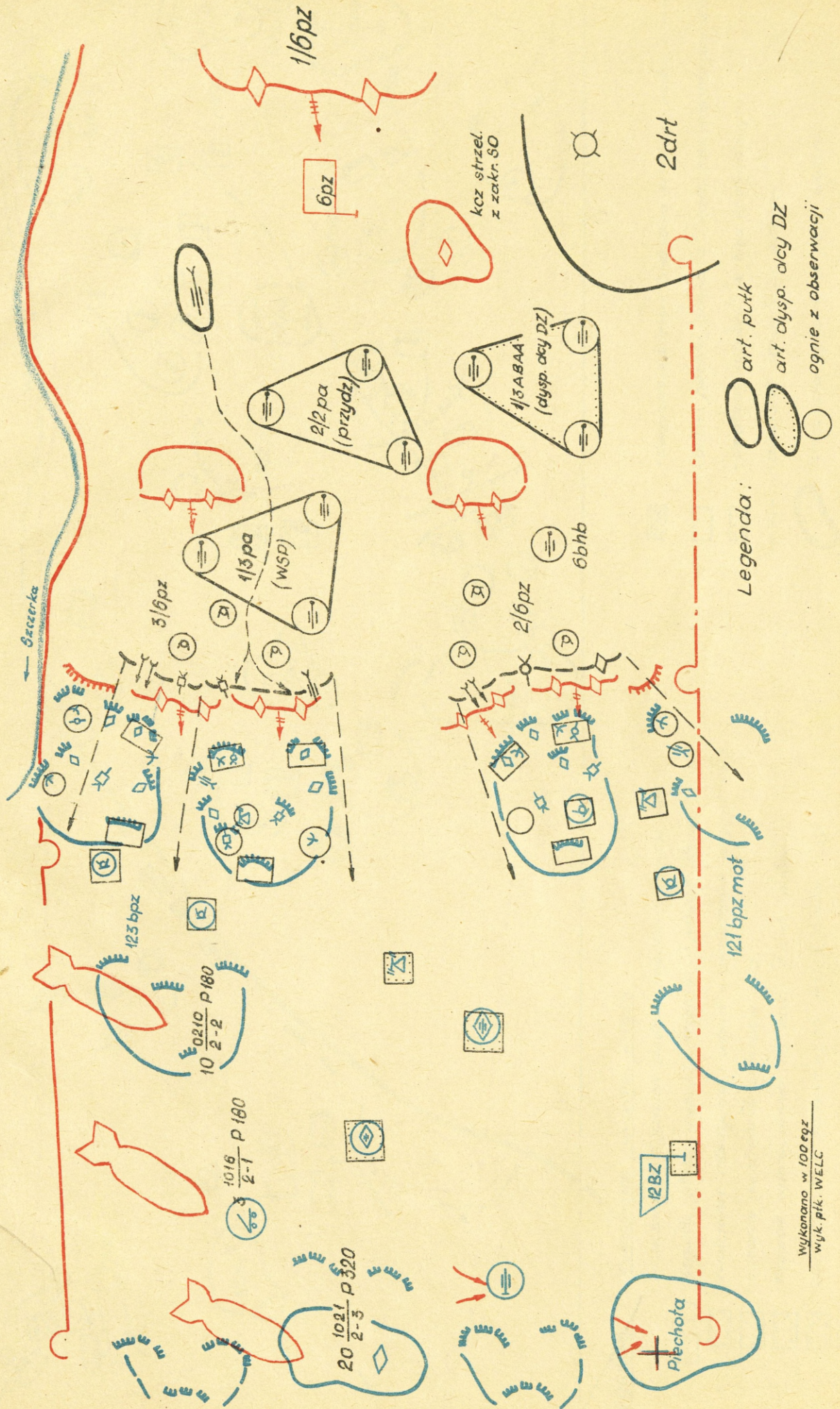
Nr ks. 02663/03200/WW

Kor. J.S.

TAJNE

Exp. nr. 333/6/mw
Nr ks. 0333/6/mw
Załącznik nr 1 do skrypty
"Art. zabezp. natarcia pułku (pz, pz)

ZADANIE ARTYLERII PUŁKU W OGNIOWYM PRZYGOTOWANIU NATARCIA

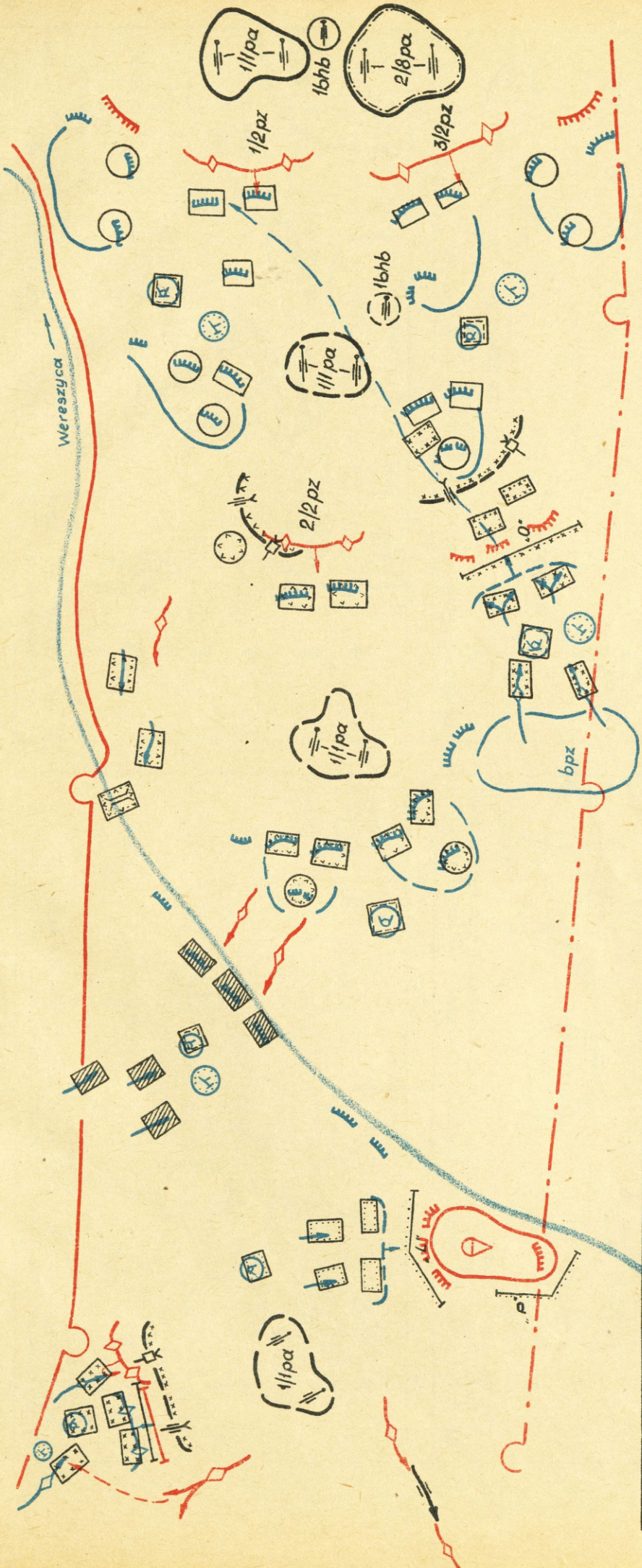
Legenda:
art. pułk
art. dysp. ocy DZ
ognie z obserwacji

Wykonano w 100 egz
wyk. plk. WELC

ZADANIA ARTYLERII PUŁKU W OGNIOWYM WSPARCIU NATARCIA

TAJNE

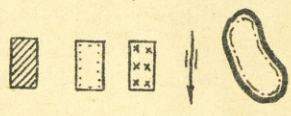
Egz nr...
Nr ks. 03326/wv
Załącznik nr 2 do skryptu
„Art. zabezpieczenia pułku (ps, psz)“

Legenda: Wykonywane zadania w OWIN

- Zwalczanie taktycznych środków napadu jądrowego npla.
- Wsparcie ataku pododdz. przetamuj. I pozycję obrony npla.
- Zwalczanie moździerzy i udział w zwalczaniu artylerii npla.
- odparcie kontrataku odwodów npla.
- Wsparcie wprowadzenia do walki II rzutu pułku
- obeształdzenie odchodzących pododdziałów npla.
- wsparcie pododdz. pułku przetamujających kolejne rubieże obr. npla.

- stwarzanie warunków forsowania przeszkody wóchej z marszu.
- Ostrona przelotu, lądowania i walki takt. desantu powietrznego.
- działanie artylerii w boju spoikaniowym.
- działanie artylerii w pościgu.
- stanowiska ogniowe artylerii wsparcia:

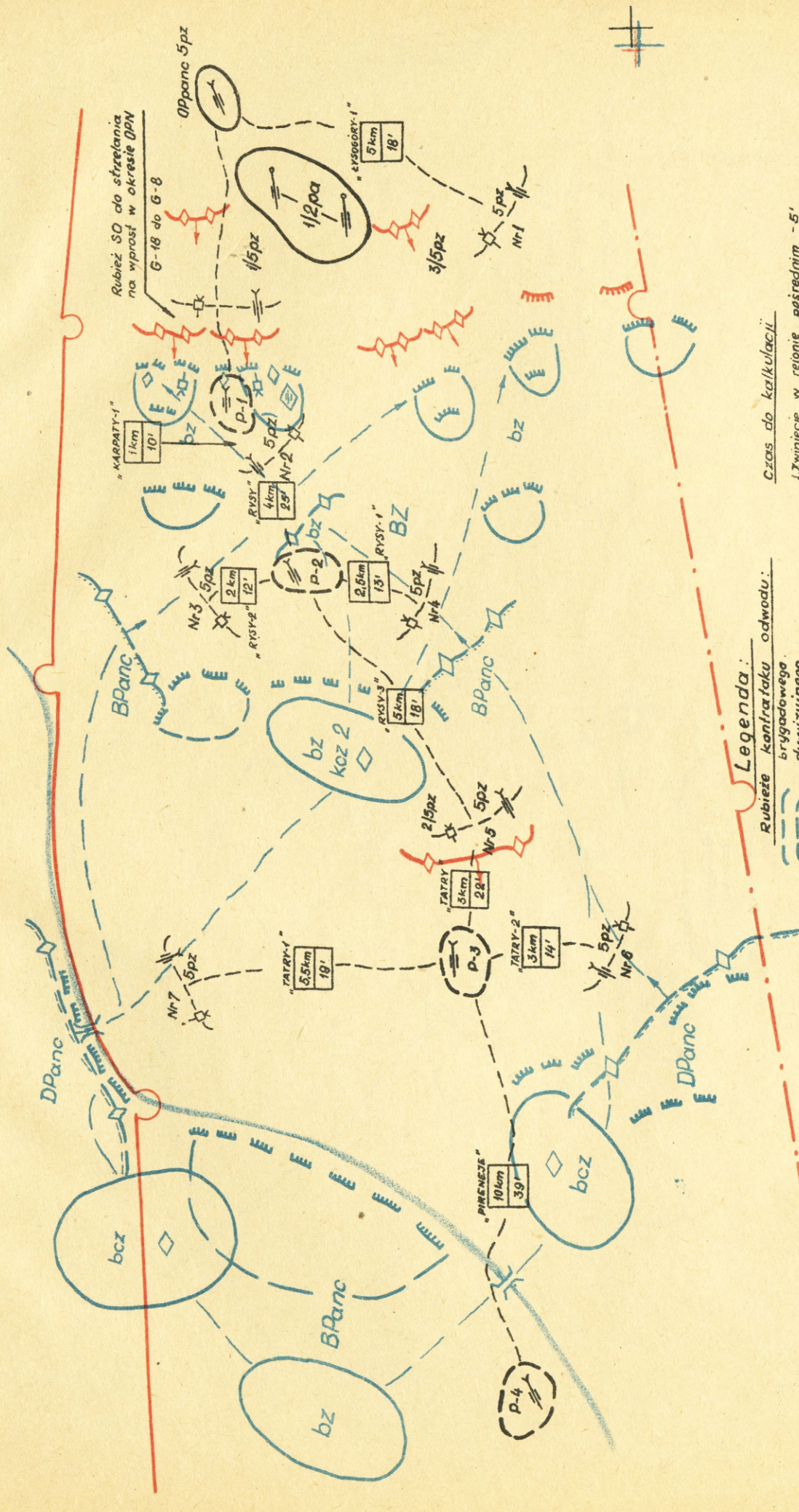

ELEMENTY PLANU DZIAŁAŃ BOJOWYCH ARTYLERII PUŁKU DOTYCZĄCE DZIAŁANIA ODWODU PRZECIWPANCERNEGO PUŁKU

TAJNE

Egz nr.
Nr ks. 03326/mw

załącznik nr 4 do skryptu
„Art. zabezp. natężenia pułku (pr. pcz)”

Czas do kalkulacji:

1. Zwinienie w rejonie pośrednim - 5'
2. Rozwinięcie w rejonie pośrednim - 10'
3. Czas rozwinięcia na rubieży - 3'
4. Szybkość marszu między rejonami: 25 km/godz. (1 km/24 min)
5. Szybkość marszu na rubież rozwinięcia 30 km/godz. (1 km/2 min)

Legenda:

- Rubież kontrataku odwodu.
- brzoładowego.
- dywizyjnego.
- korpusnego.

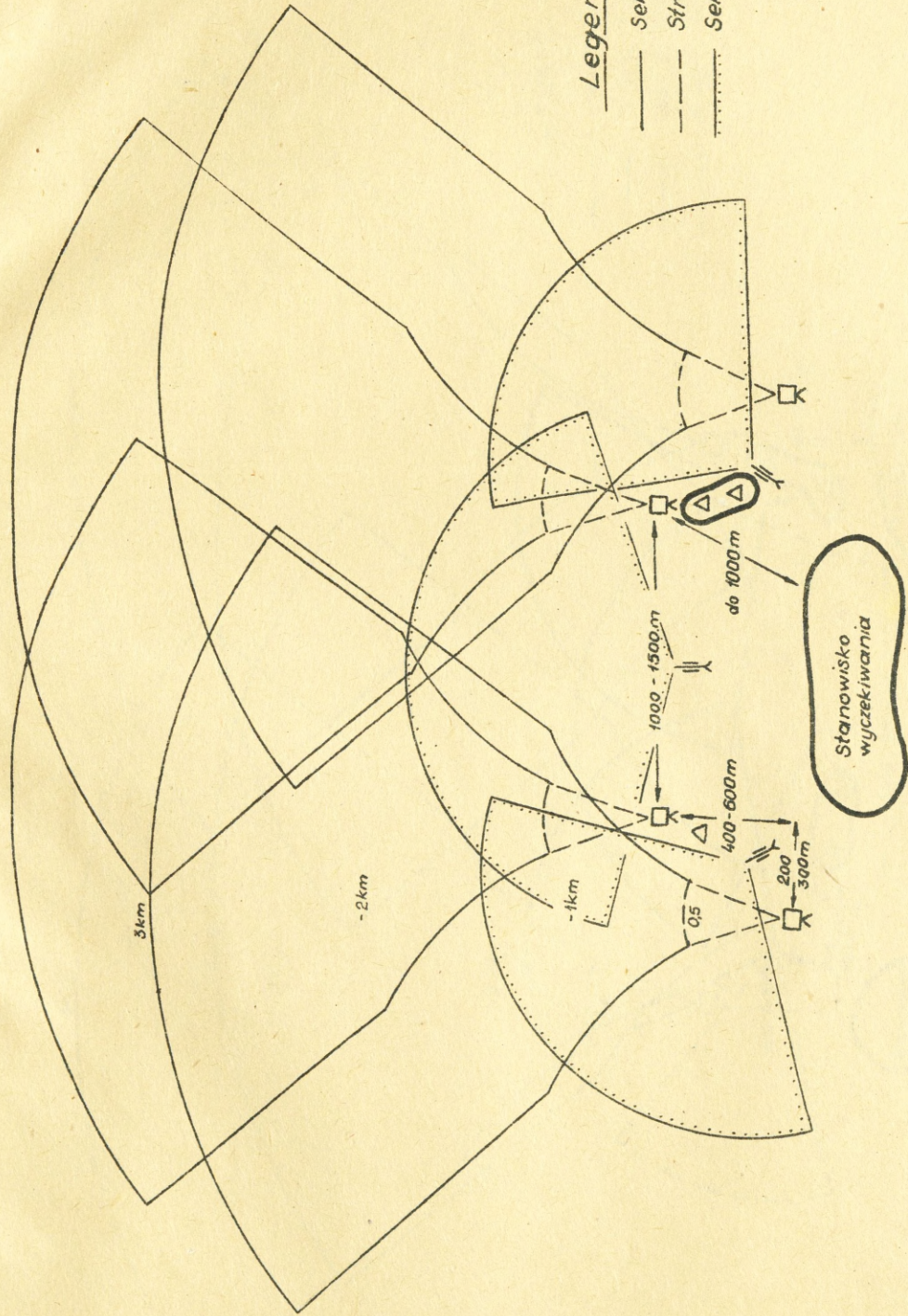
Wykonano w 100 egz
Wgk. ptk. WELC

WARIANT UGRUPOWANIA bppanc pz NA RUBIEŻY ROZWINIĘCIA (Ugrupowanie w linię plutonów)

TAJNE

Egz nr.
Nr ks. 03328/mw

Załącznik nr 5 do skryptu
"Art. zab. esp. noklarcia pułku (pz, pcz)"

Legenda:

- Sektor ostrzału PPK
- - - Strefa martwa PPK
- Sektor ostrzału dział ppanc

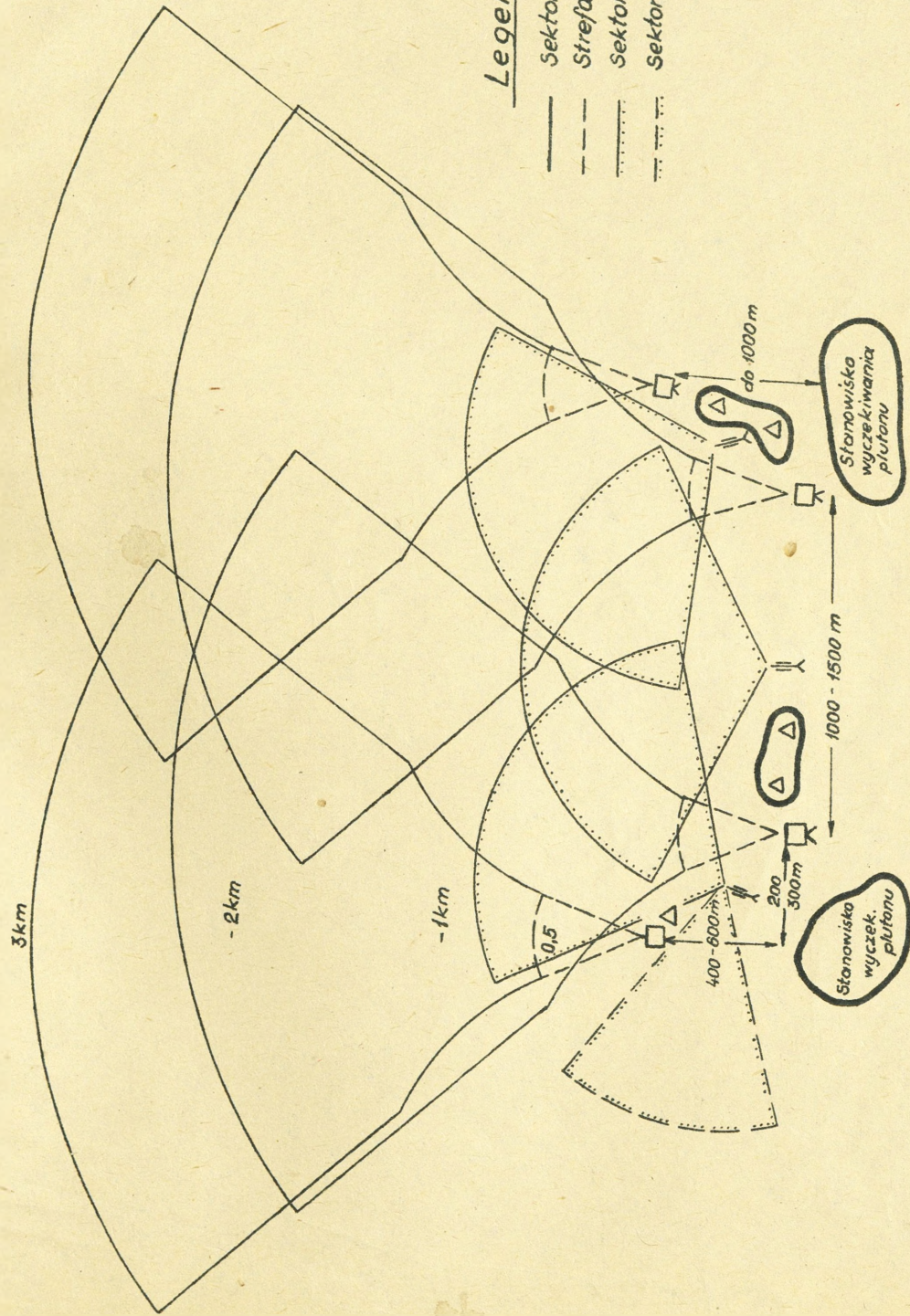
Wykonano w 100 egz
Wyk. plk. WELC

WARIANT UGRUPOWANIA bppanc pz NA RUBIEŻY ROZWINIĘCIA (Ugrupowanie w linii plutonów)

TAJNE

Egz. nr.
Nr. ks. 033206/ww

Załącznik nr 6 do skrypty
"Art. zabezp. natarcia pułku."

Legenda:

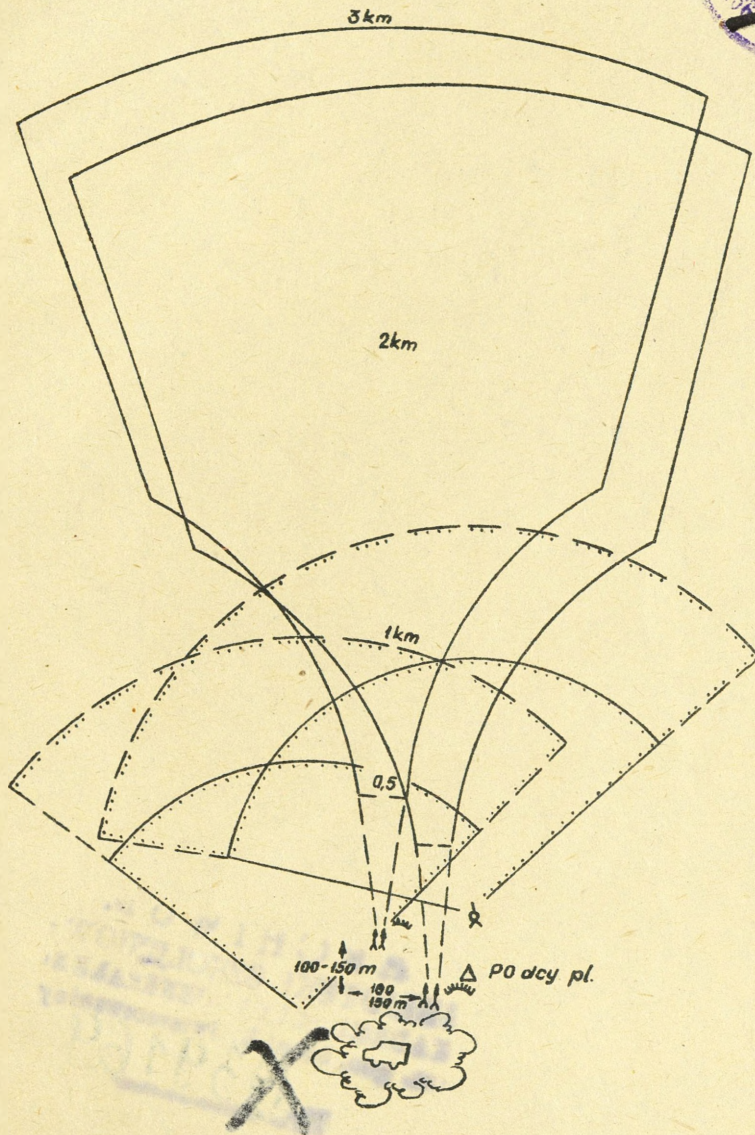
- Sektor ostrzału PPK
- - - Strefa martwa PPK
- Sektor ostrzału dział ppanc
- Sektor dodatkowy dział ppanc

WARIANT UGRUPOWANIA pl. ppanc bp.

~~TAJNE~~

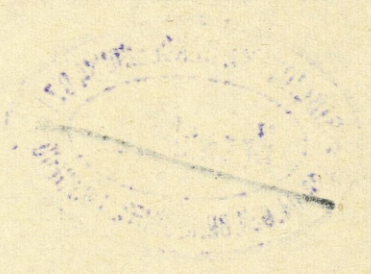
Egz nr.
Nr ks. 03326/mw

Załącznik nr 7 do skryptu
„Art. zabezp. natarcia pttku(pz.pcz)

Legenda:

- Sektor ostrzału PPK
- - - - Strefa martwa
- Rubież strzału bezwzględnie SPG-9
- - - - Rubież maksymalnej donośności SPG-9
- ☞ zestaw przenośny PPK
- ☞ granatnik ppanc SPG-9

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOŁY
KADRE SZKOLNE GOSPODARSTWA
m. gon. białej, Szwecja

~~X~~ 39169